

gočiai, Butėnai, Vadonys, Miškiniai; daug dalytų ketina dalytis ateinančią vasarą.

Atažala.

PANEVŽYS. Čia neseniai vienas mokytojų seminarijos mokytojas išėjo iš galvos. Mokiniai labai jo galis, kadangi tai buvo vienas iš geriausių mokytojų.

K.

VIEKŠNIAI. Šiaulių pav. Žinomas muziejaus direktorius V. Naševičius liepos mėnesį kasinėjo Pavėnčių sodžiaus laukuose (pašalie Viekšnių) pikelinį, kuriame rado visokių išskanų, iš VIII–IX amžiaus. Visi rasti daiktai, ištyrus juos Peterburgo ces. komisijai, kaip girdėt, bus sudėti Vilniaus Liet. Mokslo Draugijos muzėjui.

— Vitis —

SUVALKŲ GUBERNIJA.

MARIJAMPOLĖ. Čia buvo dvi paskaitos. Rugšėjo 7 d. viena "Apie žmogaus amžiaus ilgumą" — skaitė kun. M. Gustaitis, kita gi stud. P. Dovydaičio "Katalikų Bažnyčia Vakarų Europoje ir mokslo" — rugšėjo 8 d. Paskaita "Apie žmogaus amžiaus ilgumą" buvo gana įdomi. Nors pradžioje buvo paskaita 4 val., bet publika, kaip visada, taip "punctualiai" rinkosi, kad paskaita prasidėjo tik po pusės penkių. Publikos buvo vidutinai, nors lietiai buvo visai nebrangūs — nuo 1 rubl. iki 15 kap. Daug ko nauja galėjo išgirsti ateję paklausti paskaitų kaimiečių, bet jų buvo tik apie keliolika. Daugiausia buvo moksleivių. Paskaita pasibaigė 7 val. vakare.

Rytojaus dieną, t. y. rugšėjo 8 d. buvo paskaita studento Pr. Dovydaičio "Katalikų Bažnyčia Vakarų Europoje ir mokslo". Paskaita buvo labai įdomi. Publika, žinoma, ir šį dieną susirinko "lietuviškai", taigi paskaita prasidėjo apie 5 valandą. Publikos buvo daugiau, negu vakar. Paskaita pasibaigė pusiau aštuntą val. vakare.

Starapolės žvirblys.

PARAUSIAI, Pilviškių parap. Šiame kaime rugšėjo 26 d. pasukinėja Juozas Aleksa, arklinė mašina bekuilanti, pataisi šeimninkas, bevardamas arklus, nupuolet nuo "rosvelkio", kurio šlanga sugriebus nudraskė nuo jo visus rubus ir gerokai jį pritrinė. Ant rytojaus jisai mirė ir rugš. 30 d. iškilmingai tapo palaidotas Pilviškių kapinėse. — Amžina atilsj duok jam, Viešpatie!

Žalasis Klevelis.

GIŽAI, Vilkav. pav. Atsilankęs į Gižų dvarą, kur yra steigiamas ukių mokykla, išvydau visą dvarką ir sodą priverstus medžių, akmenų ir plytų. Mat, statoma didelis namas Gižų ukių mokyklai. Namai turės 33 sieksnius ilgio ir to pločio. Vidurys (facijata) bus dviejų aukštų. Namoma jame sutalpinti internata 80 mokiniams ir mokyklą 120 mokiniams. Darbas gerai varomas. Nuo trijų savaitžių dirba apie 20 darbininkų. Pamatai jau visai baigiami, o galuose namų jau pradėta dėti pamatiniai, nes namas statoma medimis.

Kiek išsiklausinėjau, per savaitę išmokama darbininkams daugiau 100 rublių. Visą reikalingą veda kunigas J. Kristolaitis. Kiek man teko iš jo sužinoti, pasakinti mėnesį išleista medžiagos pirkimui ir darbininkams daugiau 3.000 rubl. Pinigų turis kasoje labai mažai, tik apie 150 rubl., kurie, atėjus pirmajai subatai, bus išmokėti darbininkams už darbą; už vėlesius reikia taip pat užimti išmokėti apie 400 rb. Visa našta savo sunkumu puola ant pečių kunigo Kristolaitis, nes jis turi parupinti nedžiagą ir prižiūrėti visą darbą, o taipogi parupinti lėšų.

Todėl būtų labai prasoma, kad pasizadėjusieji ir užjaučiantieji reikalą siųstų aukų, kadangi dabar yra gyvas reikalas. Aukos galima siųsti šiuo adresu: Agronomas V. Totoraitis Marijampolėje, Suvalkų gub., "Žagrė".

Gižų ukių mokyklai yra jau gauta aukų nuo: Kunigo pralo-to Oleko — 100 rub., kun. A. Radušio — 53 rub., kun. A. Vaičiūčio — 30 rubl., kun. P. Radžiūno — 25 rub., kun. P. Andžiūno — 25 rub., Zagrėninkas,

LIUDVINAVAS, Kalv. pav. Pas mus rugšėjo 28 dieną buvo surengta didelė medžioklė. Ukinkas Kalėda iš Pasudonės užkietė pas save medėjus priešpiečiams. Svečiai, užkandę ir pailsėję, rengėsi toliau medžioti. Tuo tarpu Juozas Grinkevičius, gimnazijos mokinys, paėmęs šautuvą, taipgi ėjo iš grincios kieman, paskui jį ėjo Marijona, šeimininko duklė. Šautuvus netikėtai iššovė, ir šuvis sulindo merginai į vidurius. Suskubta parvežti kunigas, ir aprūpinta šv. Sakramentais. Didžiausiose spuliuose po trijų valandų numirė, didžiai apgailima tėvo, brolių, seserų, giminių ir pažįstamų.

A. a. Marijona pragyveno 26 metus amžiaus, buvo visų mylima, nes atsižymėjo savo geru būdu, gražiu apsiėjimu, buvo dorą, dievota mergelė; todėl, kai pasklydo po parapiją gandas apie jos mirtį, daugelis skaudžiai ją apverkė. Laidotuvės buvo labai iškilmingos, susirinko daugybė žmonių, labiausiai jaunimo.

Amžina atilsj jos duosiai!

Buvęs.

— šaltinis —

JEKATERINOSLAVAS. Čia gyvena nemažas burys lietuvių. Daugiausia tai mergaitės-tarnaitės ir vyrai — fabriky darbininkai. Didesnė vietinė katalikų bažnyčios parapijonių pusė — lietuviai ateiviai. Seniau buvęs čia klebonu kunigas Digrys — lietuvis, bet dabar turime vokiečių, lietuviškai nemokantį. Dėl to daug vargo reikia pakelti lietuviams-katalikams, negalintiems atlikti savo dvasios reikalų prigimta kalba. Keli vyrukai, pasinaudodami proga, parašė prasygą dėl paskyrimo kunigo, kuris mokėtų lietuviškai ir, surinkę apie 100 parašų, išsiuntė jį vyskupui. Ar išeis kas iš to, — matysime. Vietinis klebonas, kiek galima numanyti, nelabai palankus tam sumanymui.

Viešame gyvenime vietiniai lietuviai visai nedalyvauja. Liusybės metais buvo bepradėję siektieki krutėti, net kažin-kas pasirūpino surengti vieną lietuvišką spektaklį, bet dabar viskas tylu. Laikraščio skaitoma labai mažai, knygų beveik ir neturime. Tiesa, prie bažnyčios lenkų knygynas yra kelios knygelės, bet visos jos senai perskaitytos. Žmonės tariasi sumesti kiek skatiko ir parsišęsinti naujesnių.

Vikingas.

— Vitis —

MAŽOJI LIETUVA.

Prie paminklo statymo Duonelačiui. Pradeda, kaip regis, visas paminklo statymo reikaldas ineiti į tikrąją vagą. Kaip tikiai pradėjo lietuviai manyti apie paminklo pastatymą ant Rambynų kalno, pakilo klausimai, kaip atsinės į tai vokiečiai. Dauguma išreiškė spėjimą, kad vokiečiai ne tikitai jaus, bet ir pinigais reikalą parems. Eita dar toliaus. Išreikšta nuomonė, buk vokiečiai par-reikalausią jeigu ne vien parašo vokiečių kalboje, tai jau bent greta lietuviškojo parašo taipogi ir vokiško. Ta nuomonė, reikia pastebėti, nebuvo sutikusi papiresinimo iš Prūsų lietuvių pusės; tarptum, tai būtų visai prastas ir lietuviams neapeinas reikalas. Kitoks vėjalis paputė klaidpdiškės "Apz". N. 73, kame tulas "Kaimietis" rašo, kad "stomatasis paminklas turės buti vien lietuviškas". Kitur tokio klausimo visai nekilyt, bet Mažojoje Lietuvoje tai yra rimtas ir svarbus klausimas. Kitas džiuginantis apsiereikimas "Kaimietis" rašytelje — tai tvirtinimas, kad "jo (paminklo) įvykdinimui turi susivienyti visi lietuviai: Prūsų, Didžiosios Lietuvos, Amerikos — žodžiu, viso svieto, nesa Duonelačio raštai ir eilės yra visų lietuvių savastim". Toliaus kalbama apie darbavimąsi visiems išvien. Tai parodo, kad ilgai stovėjusi tarp Prūsų ir kitų lietuvių siena pradeda griūti, ir prusiečiai pradeda aiškiau matyti reikalingumą eiti visiems lietuviams angstesonin ryšin. Minėtojo raštelio vertė ytin brangintina, nes, sprendžiant pagal slapyvardį, tai balsas, iš liaudies išeinęs. Kiek mės žinome, Mažosios Lietuvos liandye viešpatavo iki šiol kaip sykis priešinėjai ir palinkimai.

Pabaigoje straipsnio kalbama apie reikalingumą Mažojoje Lietuvoje paminklų rupintis išrinktam komitetui susinesti su kitais lietuvių komitetais. (L. M. Dr. komisija tame reikale ir, jeigu yra, su kitomis susinomis).

Is savo pusės galima pasakyti, kad senai laukiame panašių balsų iš Mažosios Lietuvos, ir mūsų karštas linkėjimas, kad tokių balsų atsirastų tenai kuodaudgiu, kad ilgai stovėjusi kyniška siena griūtų ir tasai balsas taptų visos Prūsų lietuvių liaudies balsu.

Kokių esama išgamų Maž. Liet. Atleisina bus, kad čia pavartota toksai smarkus žodis kaip "išgama", bet jisai yra tulo Maž. Liet. laikraščio vedėjo užtautas. Laikraščiu: "Konzerwatywų Draugystės Laikas", kurį veda tulas p. Traušis, buvo pasiūsta žinia apie lietuvių vakara, idant laikraščio vedėjas patalpintų savo laikraštįje. Panašias žinutes-apgarsinimus vietos laikraščiai talpina mielu noru, nes supranta, kad "šventės" (vakarai) šiandien mūsų tautiskame atgijime, ypač pradžioje, turi labai didelę svarbą. Tačiau minėtas laikraštis ne tikitai nepatalpino apgarsinimo, bet dar ir davė atsakymą, kurio mės, vietos stoks dėlei, negalime pakartoti. Užteks paminięus sekančią ištrauką iš duoto atsakymo: "visas dainavimas (programe, mat, buta ir lietuviški dainų) mums gya pkelkos smarvė yra, kuri dušias ant amžiu apnuodija". Toliaus sakoma, kad laikraštis turis nuo šio bjauriosios pkelkos smarvės čystas išlaikomas pasilikti". Tačiau tas patas "lietuvis-redaktorius" yra volkščių dainų mylėtoju ir jas net ir pats prie kiekvienos tiu-pakos ir netinkamos progos dainuoja. Ir štai toksai žmogus veda "lietuviams skiriamą laiką".

Tilžės krematorijus gavo darbo. Galop Tilžės krematorijus gavo darbo. Nesenai sudeginta laivonai dviejų moterų: vienos — iš Karaliaučiaus; kitos — iš Klaipėdos. Pirmoji buvo sudeginta su bažnytinėmis pamaldomis; antroji — be.

Telefonas tarp Klaipėdos ir Peterburgo. Kaip praneša "Birutė", manoma Klaipėda per Palangą ir Liepoją sujungti telefonu su Peterburgu. Klaipėda gi yra sujungta telefonu su Berlynu. Tokiu būdu bus galima kalbėti iš Peterburgo per Klaipėdą tiesiog su Berlynu.

IS AMERIKOS.

TURTINGAS BADUOLIS. San Francisco, Cal. Vienosose pigiuose nakvynės namuose rado sunkiai sergantį Edwardą McDonaldą. Jo kišeniuose rado tik 5c. Apisrigo jis nuo bado. Tuom tarpu bruslote, už pamušalo rėdą užsiuta premijinių popierių už \$1,270.00. Turint tiek pinigų, nebuvo reikalo badauti.

PAVOJINGAS SIUNTINYS. Cambridge, Mass. Harvardo universiteto laboratorijai iš pietinės Amerikos, iš Ecuadoro, atsiuntė 80 milijonų visokių epideminių ligų bakterijų. Tarp jų yra bakterijos, gimdančios pellagrą, azijatišką marą, geltonąjį drugę ir juodąjį. Jeigu tie ligų perai išstruktų, galėtų epidemijomis užkrėsti visus Suvienuytų Valstijų gyventojus.

VAGILAI PAVOGĖ 100 LAIKRODŽIŲ.

Minneapolis, Minn. Automobiliniai vagiliai pradėjo apvoginėti auksinių daiktų krautuves. 30 rugšėjo du važiuojantį automobilii vyrai išmūsė langą auksinių daiktų krautuvės ir pagleinėjo 100 laikrodžių, sėdė i savo automobilijai ir nuplėškėjo, nežinia kur.

ANGLIŲ KASYKLOS PENNSYLVANIJŲ.

Sulyg žinių, surinkty geologiško biuro, Pensylvanijos anglių kasyklose 1912 metuose. Išasta anglių 246,227,081 tonas už \$340,993,123, o 1911 m. išasta 235,218,230 ton, vertės \$321,537,250. Tokiu būdu anglių produkcija padidino 4,7%. O už vertę 20%.

Porfirio Diaz ir Felix Diaz. Meksikos respublika su dideliu žingeldumu laukia pargrįzimo iš Europos pirmiausia išvyto diktatoriaus, senoko Porfirio Diazo, kuris savo įtekme remis kandidaturą į Meksikos prezidentus savo giminaičio Felixo Diazo.

Minkštų anglių iškasta 1912 m. 161,865,488 t. vertės \$177,622,626. Kietųjų anglių kasyklose 1912 m. dirbo 174,030 darbininkų, o 1911 m. 172,585. Minkštųjų anglių kasyklose 1912 m. dirbo 165,144 darbininkai, o 1911 m. 168,199. Vidutiniškai vieną darbininkas kietųjų anglių kasyklose iškasė 486 tonų, o minkštųjų anglių kasyklose 980 tonų. Visose Pensylvanijos kasyklose 1912 m. dirbo 339,174 darbininkai, o 1911 m. 340,859.

NAUJAS JAPONIJOS PROTESTAS.

Washington, D. C. Japonijos užsienio ministeris Mahino atsiliepė į Suvienuytų Valstijų valdžią su nauju protestu dėl apribavimo japonų tiesių Kalifornijoje. Protestas parasytas gana aštrioji formoj. Gal dėl tų apribavimų Japonija panaikys visus su Amerika padarytus sutarimus ir reiks paskui Japonijos prašyti padaryti naujus, kaip panaikinus sutartį su Rusija, kad ištikti žydams; nors Rusijoj žydai iš to nieko nepelnė, reikėjo Rusijos melsti padaryti naują sutartį. Rusija su tuom nesiskubino, nes jai ir didelio reikalo nėra: Amerika Rusijon siūnia dešimtį kartų daugiau savo išdirbinių, negu Rusija Amerikon ir tai daugiausia žalių produktų.

ISEIVYSTĖ AMERIKOS FARMERIŲ I KANADA.

Suvienuytos Valstijos rupinosi iki šiol vien apie pakelimą Amerikoj pramonės ir pramonės ištikro pakelė, bet už tai visus maitinanti žemdirbystė čia ne tik nepakilio, bet nupuolet. Kanadaj elgiasi valdžia atbulai ten stengiasi žemdirbystę pakelti, todėl ten traukia iš kitur žemdirbius. Per dešimtį paskutinių metų suvirsum milijonas žemdirbių šeimynų iš Suvienuytų Valstijų Kanadon iškeliavo, nes ten valdžia geriau rupinasi žemdirbių reikalais. Taip elgdama, Kanada pralenks žemdirbystę Suvienuytas Valstijas, kaip jau pralenkė medžių produkcijoj. Jau dabar Suvienuytos Valstijos, kur buvo nepereinamos girios, medžius savo reikalams turi išsvetur, ypač iš Kanados, gabenti. Gal atsieis jai ir valgio produktus iš kitur gabenti.

SUKALBIS DINAMITININKŲ.

New York. Likosi suareštuotas darbininkas Davis, kuris svarbią rolę laike dinamitininkų bylos, kuomet teismas nubaudė 37 darbininkų vadovus, o tame ir Ryana, prezidentą International Association of Bridge and Structural Iron Workers' organizacijos. Davis pasakoja, jog jis buvo išrinktas užmušti advokatą Walterą Drem ir už jo užmušimą buvo paskirta dovana \$5000, bet Davis tokiais darbais nenorėjęs užsiimti. Tik

NUTEISĖ KUN. SCHMIDT'A. New York. N. Y. Prisaikintieji teisėjai (jury), kurių rankose buvo byla kun. Schmidt'o, biauiaus užmušęjo merginos Onos Aumuller, po 10 minučių išnešė sekančią verdiktą: "Mės, prisaikintieji teisėjai, tikime, kad Anna Aumuller liko užmušta 2 d. rugšėjo 1913 m., prie 68 Bradhurst ave., per kun. Haus'ą Schmidt'a".

Sie teisėjai buvo beveik iš vieny New Yorko milijonierių išrinkti. Schmidt išklause šito verdikto ramiai, tarsi tas jo visai neapeitų. Nėra abejonės, kad Schmidt eis į elektrinę kėdę, tačiau jo byla dar eis į "Grand Jury", kur prokuratorius perstatys sugautas Hudson upėj merginos kuno dalis. Tvirtinimai, buk Schmidt nėra pilno proto, tapo atmeti šalin, nes jo protas pasirodė visai sveikas.

KĄ MILIJONIERIUS MANO APIE KALĖJIMĄ.

Auburn, N. Y. Milijonierius Thomas Mott Osborne, kuris iš savo liuosos noro pasidavė kalėjimui, kaip paprastas kalinis, kad išbandyti, kaip "gardus" yra kalėjimas, pereitą nedėdienį, išėjęs iš kalėjimo, pasakė, kad ne, kurie dalykai kalėjime yra geresni, negu jis manė, bet kiti yra daug blogesni. Taip, valgis, švarumas ir kalėjimo ventilacija yra geresnė, negu jis tikėjosi, bet užtai bloga tas, kad kaliniams atima visą žmogiškumą, paverčia juos į automatus, užmuša juose valią ir protą. Jam pačiam prisiejo išbandyti tai, kada jis sauvaliai pasitraukė nuo savo darbo ir, pradėjęs jam ginčytis su užvaizda, tapo patupdintas į šaltą, požeminį kambarį, kurį jis vėliaus pavadino tikra pekla.

DU MĖNESIU BUVO LAUKINIŲ ŽMOGUM.

Boston, Mass. Joseph Knowles, artistas iš Bostono, kad padrodyti, kad ir šiandien žmogus gali apsieiti be civilizacijos, rugšėjo 4 d. jėjo į girias netoli Rangby ežerų visai plikas ir be jokio valgio. Po dviejų mėnesių jis išėjo iš girių sveikas ir — apsirėdęs. Drabužius jis sau padarė iš kailių briedžių, kuriuos jis užmušė savo rankų padarytais "ginklais". Valgi jis tokiu pat būdu sau rupindavo.

Du mėnesiai jis gyveno kaip tikras laukinis žmogus. Matyt, jo neturėta kuom svarbesnių užsiimti.

PASIRODĖ ANT JURIŲ LEDŲ KALNAI.

Ant Atlantiko pasirodė ledų kalnai. Atkakęs į Ameriką iš Glasgow garlaivys "Numidian", kaip praneša jo kapitonas R. Kileap, ties Grand Banks patiko plaukiančius nuo šiaurių ledų kalnus: vieną didelį, o kelis mažesnius. Yra tai pirmininiai šį rudenį patikti ant Atlantiko ledų kalnai.

NENORI KAD MERGINOS APIE APSIVEDIMĄ ŽINOTŲ.

Milwaukee, Wis. Pas duodantį apsigėdimui laisnius klerką atkakė čia jaunas mėsėnininkas išsiimti laisni, bet praše klerko, kad jo vardo negarsintų, nes 300 merginų, norinčių su juom apsivesti, tai geriausias jo pirkėjas; jeigu jos išgars, kad jis apsigėdė, tai boikotuos jo pardavinę, ir jam išėty labai blogai. Nežinia, ar klerkas sutiko jo prašymą išpildyti. Savo pačią jis ketino perstatyti kaip pardavinėję tarnaujančią pagalbininkę.

SAKO, TURIS DIDELĮ ISRADIMĄ.

Boston, Mass. Heram Percy Maxim, garsus isradėjas prietaisio, kuri "surija" kanuolės šuvio balsą ir padaro tokį šuvį negirdimu, pranešė, kad jis turis naują išradimą, kuriuom galima bus numalšinti ir visai negirdyti jokio bilsėsio didelį miestą gatvėse. Viskas, ką reikės padaryti, tai tik paspausti elektrinį guziką namuose. Bilsėsis bus gatvėse, kaip ir seniaus, tik jo negirdėsime namuose. Pradžioj ateinančių metų jis žada tai išbandyti viename iš New Yorko ligonbučių.

Jis taipgi pasakė, kad turis ir kitą išradimą. Tai esanti prietalsas kurtiems, su kurios pagalba jie galės girdėti taip, kaip ir sveikieji žmogus.

GAISRAI.

Los Angeles, Cal. 30 rugšėjo sudegė čia mebelių krautuvės Brolių Kakerų, kuriose, neskatant triebos ir įtalsymo, buvo mebelių už 250,000 dol.

IS DARBO LAUKO.

¶ Denver, Col. Streikas angliakasių traukiasi čia savo keliu. Streikierių stovyklose prie La Veta buvo besiaudymai šerifų žmonių su streikieriais. Kasyklų savininkai nutarė išmesti streikierius iš kompanijų namų.

¶ Calumet, Mich. Keli simtai streikierių iš čionykščių kasyklų turėjo smarkų susirėmimą su 20 artileristų iš Lansing, Mich. Norėjo jie atkeršyti už sužeidimą 3-metės mergaitės vieno iš darbininkų. Susirėmime keletas streikierių sužeista, o 25 tapo areštuoti.

¶ Apie moterų ir vaikų darbą. Darbo biuras Washingtone tik ką pabaigė rinkti statistiką apie padėjimą moterų ir vaikų, kurie privirsti yra dirbti fabrikuose. Surinktos statistikos žinios parodo, kad vaikų ir moterų padėjimas, nors lėtai, bet gerinasi. Visur pradedama pamažu įvesdinėti teises, sulyg kurių užginta moterims ir vaikams dirbti naktinį darbą; taipgi jų darbas apribuojama daugiausiai 10 val. kalėjimas, pereitą nedėdienį, išėjęs iš kalėjimo, pasakė, kad ne, kurie dalykai kalėjime yra geresni, negu jis manė, bet kiti yra daug blogesni. Taip, valgis, švarumas ir kalėjimo ventilacija yra geresnė, negu jis tikėjosi, bet užtai bloga tas, kad kaliniams atima visą žmogiškumą, paverčia juos į automatus, užmuša juose valią ir protą. Jam pačiam prisiejo išbandyti tai, kada jis sauvaliai pasitraukė nuo savo darbo ir, pradėjęs jam ginčytis su užvaizda, tapo patupdintas į šaltą, požeminį kambarį, kurį jis vėliaus pavadino tikra pekla.

IS VISUR.

¶ Francuzas orlaivininkas Roland Garros perlėkė iš Francuzijos į Tunisą (Afriką), taigi per Tarpžemines jures, į 8 valandas.

¶ Japonijos izdo surinkimai šiuose metuose pasirodė 29 milijonais doliarų didesni negu buvo išskaityta. Parlamentui pataisla nuspresti kam apversti tuos atliekamus pinigus: laivynas, kariumenės sudruginimui, apsvietos reikalams ar skolų išmokėjimui.

¶ Žinomas italas muzikas, operų komponistas Giacomo Puccini, gyvenantis savo vilėje netoli miesto Pisos, išvažiavo valtyj į jures pasivažinėti. Jo valtis susimušė su kita, tapo pramušta ir greitai skęsti pradėjo. Bet greitai pasiskubino gelbėtojai ir komponistą nuo mirties išgelbėjo.

¶ Cholera, atvilkta nuo Balkanų pussalio Rusijon, smarkiai pradėjo siausti Chersoniaus, Sebastopoliaus ir Odesos apskrityuose.

¶ Rumunijos sostinėj Bukareste smarkiai siaučia cholera. Apisriginų 23 rugšėjo buvo 1237, o mirčių 45.

¶ Šiaurinėj Airijoje, Ulstero apskrityj airiai protestonai rengia sukilimą, jeigu Airijai savivalda bus pripažinta. Jie sutvėrė laikinę valdžią, kuri reikalauja, kad Ulstero apskritys būtų prie Anglijos priskirtas, jeigu Airija gaus savivaldą, nes tasyk Airiją valdytų airiai katalikai, kurių protestonai nekencija. Kovai su katalikais airiai protestonai pasižadėjo sudėti penkis milijonus doliarų.

¶ Ant salų Filipinų, čiabuviai moros giminės užpuolė namus nekenciamo leitenanto Londono ir užmušė jo pačią, svainį ir vaiką. Du kiti vaikai buvo mokykloj, tai nuo keršto išsigelbėjo. Pats Londono iškuko.

¶ Peterburge gauta žinia, buk laike pašventinimo Stolyfino paminklo Kijeje, jo politikos priešininkai rengia protesto demonstraciją. Gyventojų dalis, po vadovyte statiatikų vyskupo Nikonorengeis paduoti dumal memorijalą su išrodymais netikumo ir vodingumo. Stolyfino politikos, kuris prispaudimais

60 milijonų nerusų padarė Rusijos priešais. Jie reikalauja, kad visos Rusijos apgyvenamos tautos turėtų lygias su rusais tiesas, kad turėtų savo tautiškas mokyklas.

Anglijos darbininkų streikas baigiasi. Direktoriai Manchestero kanalo sutiko išpildyti darbininkų reikalavimus. Sugrįžo prie darbo ir angliakasiai Valijos kasyklose.

Vokietijoje, mieste Frankfurte ant Maino prasidėjo tarptautiškos tarybos apie reguliavimą oro tiesių. Iki šiol, kol žmonės lakioti nemokėjo, niekam mintin neatejo už orą varžytis; bet pradėjus žmonėms lankytis, prisiejo apkalbėti kiek kiekvienas kraštas gali ties savo žemės plotu kitų kraštų orlaivininkams trukdyti besinaudojamą orą. Susivaižiuojančių atakos atstovai: Vokietijos, Prancūzijos, Amerikos, Vengrijos, Anglijos, Italijos, Belgijos ir Šveicarijos.

Vokietijoje, mieste Gelsenkerchen sudėję didesnę smalos dirbtuvę. Ugnis taip greitai platinosi, kad ne visi darbininkai spėjo išsigelbėti. Sudėję šeši darbininkai.

Siuose metuose Rusijos izdas iš gerimų tikisi surinkti milijardą rublių. Taigi milijardą rublių nusukę Rusijos žmonės turi pagrįstą, kad izdas savo pelną turėtų. Degtinės 1910 m. Rusijoje išgerta 89,542,467 viedrus, 1911 m. 91,650,236 viedrus, 1912 m. 96,500,000 viedrų.

Latvijos pakrantėse netoli Vindavos, vėtra ant jurių užklupo 12 žvejų latvių. Penkis priėmusius jau išgriebė, trūksta dar 7, kurie, turbūt, taipgi prigėrė.

Paryžiuje, orlaivininkas Morean atliko mėginimus su nauju orlaiviu, kuris, nors smarkaus vėjo apverstas, negali nupulti, nes vėl atsitiesia. Mėginimai kuogeriausia pasisekė. Morean su savo orlaiviu ore vartėsi, ragiožiavosi, o orlaivis vis atsitiesė, nenupuolė ant žemės. Prancūzai mat orlaivystę niekam nesiūdavo iki šiol pralankti.

Pirmutinioose mušiuose naujo Balkanų karo albanai sumušė serbus ir po vadovystės Esado pašos traukia į Serbiją Monastiro link. Greikija leido per savo žemes gabeniti serbams kariuomenę prieš albanus; leido serbų kariuomenės divizionai traukti į Albaniją per Salonicus. Ir mušiuose į šiaurius nuo Janinos, netoli Ochridos, albanai sumušė savo priešus ir nuo jų atėmė daug kanuolių. Serbai gaudina visiskai išnaikinimui albanų, nors Austrija ir Rusija ruošėsi neperežengti Albanijos ribežius. Greikijos karaliaus taipgi skubina namon, nes, matyt ir Greikija naujo karo laukia. Greikijos oficerams prasyta rinktiesi savo regimentuose. Turkaip pasirengę kad ir per naują karą nuo Greikų atimti portą Kavala. Taigi ant Balkanų artinasi naujas karas, kurin, kaip mano, įsikis ir Bulgarija su Turkija ir eis išvien prieš Serbiją ir Greikiją.

Portugalijoje, netoli Lisabonos, prie Villės ministerijai pirminko sugriebė penkis vyrus dedant dinamito bombas. Jie prisipažino, jog norėjo ministerijai pirminkiną užmušti, o paskui sukelti revoliuciją Portugalijoje.

Revoliucija ir naminis karas kyla Portugalijos respublikoje. Krašto viduriniuose jau atsirado ginkluoti pulkai tvarkos priešų, o nuo šiaurii traukia ginkluoti pulkai karaliaus šalininkų.

Londono laikraštis "Standard" praneša, jog angliški kapitalistai, po vadovystės Pearsono ir sunaus, pradėjo tarybas su pietinės Amerikos respublika Kolumbija, nuo kurios valdžios nori išderėti koncesiją dirbimui naujo kanalo per Panamos siaurumą. Kanalas tas darytų didelę konkurenciją Suvienytų Valstijų nuostatom Panamos kanalui.

Tirinėti pietinius prie žemgalio kraštus šimet keliauja Austrijos tirinėtojų komisija po va-

dovystė Vindobonos profesoriaus Dr. Oberhummer.

Rheime, Prancūzijoje, atsibuvo tarptautiškos viensparnių francūziškų ir dvisparnių orlaivių lenktynės. Viensparniai lengvai dvisparnius pralenkė.

Laikė orlaivių lenktynių mieste Rheimes francūzas Maurice Provost į valandą laiko nulekė 125 mylias. Taip greit nebėga nei geležinkelio greičiaus traukiniai, nei paukščiai greičiau nelekia, išėmus gal kregždes ir albatrosus.

Mexike, aplinkinėse Baraton Huertos kariuomenė sumušė revoliucionierius. Sumušti revoliucionieriai, bėgdami, viską naikino, degino farmas ir griovė tiltus.

Albanijos pašto ministeris pagsarino Londono laikraštį "Daily News" paaiškinimą apie priežastis albanų sukilimo. Ministeris užtikrina, kad tai yra albanų kerštas už serbų žveržisus su albanais pasielgimus; jis sako, jog serbai patys privertė albanus sukilinti. Serbai Kosovą apskritį spaudė albanus, kurie atėmė nuo jų viską, degino čielus albanų apgyventus kaimus, daug jų gyventojų išskerdė. Albanams pagelbon atėjo 40,000 macedonų, kurie taipgi nenori prigulėti nei serbams, nei grekamams. Albanų moteris karan eina drauge su vyrų, o mušiuose mušasi su dar didesniu įnirsimu negu vyrai.

30 rugsėjo daugely vietų Europoje siautė baisios audros ir vėtrės. Aplinkinėse Konstantinopolio buvo debesų praplyšimai. Užtvinę vandenį nusėdę su žmonėmis daugybė namų. Skaitlių pražuvusių žmonių padaudą ant 260 mažiausia.

Prancūzijoje siautė baisios vėtrės; daugiausia nukentė miestas Cerbeze, kur vėtra su perkūnija siautė 12 valandų. Čia užmušė 14 žmonių, o 30 sunkiai sužeista. Ispanijoje nuo nesiliaujančių lytų užimė dideli tvenai, kurie išnaikino labai didelius laukų plotus. Užtvinę vandenį išgriovė tiltus ir geležinkelio pylimus, tai daugely vietų tapo pertraukti visi žmonių susinešimai. Per krantus išsiliejo upės Noya ir Liobrezat. Gyventojai užlietų vietų turėjo gelbėtis medžiose.

Tyrinėti šiaurinius prie žemgalio kraštus keliauja atradėjas pietinio žemgalio, norvegas Amundsen. Su juom keliauja orlaivininkas su orlaiviais Cederstoom. Keli metai atgal, kada dar nebuvo prieš vėją galinčių lėkti orlaivių, paprastu baltionu mėgino prie žemgalio prisigriebti švedas Andres. Jis su 3 draugais išlėkė nuo salos Spitzbergo ir taip žuvo, kad jų nei jokio ženklo neliko; nežinia, nei kur jie žuvo.

Pereitą mėnesį Vokietijos social-demokratų rinkimo organizacijos Berlinan sukviė didelį susivaižiuimą. Susirinkime buvo daug moterų. Tarp kitų svarstytų dalykų, Dras Bernstein padavė sumanymą, privertimui valdžios greičiau su reformomis žengti pirmyn, kad sustreikuot moteris ir vaikus negimdytų. Bet jeigu streikas užstriauktų kokiais moteris, Vokietijoje nebūtų nei kam laukų apdirbti, vietoj 66 milijonų gyventojų liktų gal koki 6 milijonai senelių, o iš moterų ir merginų būtų tik jau negalinčios gimdyti senelės. Tokiu būdu vokiečiai visai išnyktų.

Mexiko revoliucionieriai nemano dalyvauti prezidento rinkimuose, — ką neišrinkti, jie nei vienam neketina pasiduoti, bet kovoti toliau. Jie nori nuo Mexiko atskirti šiaurines valstijas: Sonora, Durango, Coahuila, Sinalva ir Chihuahua, o tos naujos respublikos prezidentu apsausti dabartinį savo vadovą Carranzą. Bet, kad tai atsiekti, reikia pirma iš tų valstijų Huertos kariuomenę išvyti, o tuom tarpu, kaip matyt iš paskutinių žinių, Huertiniai ne tik neišvyti, bet jie sumušė Carranzos šalininkus.

Prūsų apšvietimo ministeris suvisu uždraudė Berlyno universitete matrikuliuoti studentus iš Rusijos, bet ten jau matrikuliuoti gali mokslą baigti.

Neseniai buvęs Portugalijos karalius Manuel, nors sosto neteko ir iš savo tėviškos pabėgo, apsidėdė su vokiška Hohenzollern kunigaikštyste. Vos po apšvedimui praėjo keli mėnesiai, ir sveika kunigaikštyste taip apsirgo, kad ją ligonbutin reikėjo patalpinti. Dabar laikraščiai turi bent medžiagos rašinėti, kad karalius ją piktigle užkrėtė, nes kunigaikštyste, pas savo tėvus sugrįžo. Kaip ten su tuom yra iš tikro, tai, žinoma, tik ją gydyti daktarai gali žinoti, bet jie negarsys. Taip jau visuomenė nuomonė sakė apie mirti gal doriausio Vokietijos cesoriaus Friedricho, buk jis ne nuo vėžio, bet nuo piktigės mirė. Mat iš gerkles cesoriaus išūrti išpovė dalį spuogo ir pasiūtė Berlyno universiteto profesorius, žinomas mokslininkas Wirchowui. Tas, ištyręs jam atsistą išpūstą cesoriaus kuno dalį, viešai pagsarino laikraščiuose, jog atsistoj jam lauko darbių vėžio nerado, bet ką rado, to negarsino. Ir nuo tos negarsintos ligos doriausias gal Vokietijos valdovas mirė. Nuo panašios ligos galėjo apsigirti ir moteris buvusio Portugalijos karaliaus. Nuo piktų ligų ir galingiausio valdovai neapsaugoti; nuo tokių ligų geriausia gali apsaugoti doras gyvenimas, bet ne vieta, kokią kas užima.

Dėl daugelio reikalaujančių, kaina garsaus radioas žymiai pakilo. Berlyne už gramą radioas dabar moka \$15000. Tai už svarą, jeigu tiek galima, bet gauti, reikėtų užmokėti 52 milijonus doliarų. Radiam yra tai, turbūt, brangiausia pasaulyje medžiaga.

Mušyje prie Dibva, kur užmušta 1200 serbų, o 300 paimta nelaisvėn, mušėsi ir albanų moteris. Su kirviais rankoję jos į smarkiausią ugnį.

Montenegro sostinė Cetinijoje ant scenos buvo pastatyta drama "Apgulimas Svadaro" karaliaus Mikolajosa parašyta, parenta ant atsitikimų iš paskutinio karo. Klausytojai taip persiėmė, kad norėjo aktorius, perstatantius turkus, mušti, o scenoj, perstatantį čioj turki pasitraukimą, juos norėjo lynuoti. Menkai civilizatuose kraštuose mat aktoriai ant scenos gali dideliame pavojuje atsirasti.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IS BALTIMORE, MD.

Rugsėjo 21 d. buvo vietinio klebono kun. J. Lietuvniko sušauktas parapijos susirinkimas, bažnyčios padidiniui ir mokslinėms pastatymo klausimams apsvartyti. Nors bažnyčios padidiniui klausimui jau du metai atgal buvo pradėta rūpintis, bet, įvairių kliūčių dėlei, reikalas negalėjo iki šiol prieiti prie pasekmingos pabaigos.

Suosmet, atsidarius mokslinėms, kai-kurie parapijoniai matė būtiną reikala pakeisti pirmesį užmanymą padidinti bažnyčią, užmanymu statyti namą, kuriame galėtų tilpti mokslinė ir atskaitinė svetainė. Cion parapijinė mokykla yra įkurta jau nuo kelių metų, bet, atsakomos vietos neturint, mokinama po bažnyčia "beizmetne", kame, spran-tarta, trūksta visoko higienos atžvilgiu: viena — tamsu, antra — ankšta, stoka tyro oro, nėra vietos vaikams pažeisti ir t. t. O kiek matyt, vietos lietuviai turi didesnį norą leisti vaikus lietuviškon mokslinėm, negu vie-nam, jei tik būtų atsakanti vieta vaikams sutalpinti.

Šį kartą į susirinkimą suėjo apie pora šimtų parapijonų. Pasiūkimus, daugumos balsų patvirtinti, vieton didinti bažnyčią, statyti namą mokyklai ir svetainei. Namas, sulgy nutarimo, turma būtų trijų lubų; ant dviejų pirmutiniųjų, — kambariai mokslinė, ant trečiojoji — svetainė. Planuojamam namui vieta jau paskirta. Gale bažnyčios yra nupirka parapijos nuosavybėn trys namai, kurie jau išmokėti ir tam tikslui nupirkti. Mokslinė ir svetainė jie pasirodė netinka-

mais. Tačiau, juos nugriovus, būtų labai paranki vieta gerai mokyklai su svetaine pastatyti.

Baigiantis susirinkimui, išrinkta kolektoariai eiti per namus rinkti aukų. Nutarta kolektoavimo darbą pradėti, pervažiuos Sveciams, Lietuvių Mokslo Draugijos atstovams.

Kolektoariais likosi išrinkti šieji žmonės: kun. J. Lietuvnikas, Juozas Pautienius, Jonas Karalius, Antanas Ramoska, Jurgis Aleksa, Jonas Rekus, Alena Sakievičienė ir Ona Saukaitienė.

Čia pat susirinkime tam reikalui paaukojo šios upatos: Antanas Sakievičius — \$25.00, Veronika Puidokienė — \$10.00, Jonas Stankus — \$5.00, Jonas Karalius — \$1.00 ir pirmiau davė \$20.00, Magdė Karkauskiūtė — \$10.00. Taigi, kaip matyt, parapijonai tam dalykui pilnai pritarė. Tikimasi, kad iki ateinančių metų rudens pasiseks minėta užmanymą įkūnyti ir, praslinkus sekanties vasaros vakacijoms, vaikai galims bus leisti naujojon lietuviškon mokyklon.

IS WORCESTER, MASS.

Ir mums rugsėjo 28 d. teko pamatyti senai laukiamą svetį iš Lietuvos, Dr. J. Basanavičių. Nors buvo pagarsinta, kad svetainės atsidarys 7 val. vak., bet jau apie 6 valandą pradėjo žmonės rinktis ir su nekantrumu laukė Dr. J. Basanavičiaus. Žmonių buvo prisirinkę ir prakalbas apie 1000 — 1300. Pirmiausia choras, vadovaujant varg. p. A. Kvedarui, gražiai padainavo keletą lietuviškų dainelių. Toliau sekė gerb. Dr. J. Basanavičiaus prakalba, kuri tęsėsi suviršum valandą laiko. Aiškino Tautos Namų reikalingumą ir kas juose bus laikoma. Paskui kalbėjo apie Rusijos caro išleistą manifestą. Nors per prakalbas visi gana ramiai užsilakė, bet "iškalbumo" g. Dr. J. Basanavičius neparodė jokių, nes tiek laiko kalbėjo, o nei sykį neištarė jokių padailinančių žodžių, kaip tai: buržuizų, kapitalistų išpera, aklas fanatikas, ir panašius, kurie pas mus labai madoje. Todėl, matydami, kad negalėsime "mokslo" įgyti tiek, kai per Amerikos garsingųjų vyrų prakalbas, kaip tik pasakė, kad rinks aukas, mes movėme per duris. Tačiau, nors mes, labiausiai susipratusieji, išėjome, likusieji salėje suaukavo apie 500 doliarų. Taipogi girdėti, kad 4 draugystės pastojų ir labdarių eilė. Ant rytojaus, einant per biznierių, taipogi surinkta keletas šimtų. Tokiu būdu išviso surinkta suvirš 1000 doliarų. Nors mes 72-tame "Laisvės" numerį rašėme, kad svečių iš Lietuvos nelaukiame, nes mums labai pasibaisėjo Yčo medalis, gautas Tomsko universitete už mokslą, bet visgi jie atvažiavo ir dar tiek pinigų išsivežė! Į pusk, žmogus, dabar prieš vėją! Gegutė.

IS BRIGHTON, MASS.

Pažvelgus į mūsų kampo gyvenimą, rodos, viskas stovi kuogeriausiai. Turime keletą draugų: 1) Sv. Jurgio (apie 300 narių); 2) "Vienybės" dr-stę (apie 200 narių); 3) lietuvių kooperaciją, turinčią nuosavą valgomųjų daiktų krautuvę prie \$1200 — \$1400 apyvartos; 4) teatrališką kuopą "Perkunas" (narių apie 35); 5) L. S. S. A. 67 kuopą (narių 46). Laikraščiai, sulgy krasos (pašto) žinių, pareina išvis 312 exemplorių. Lietuvių gi yra tikiai apie 700. Teisybė sakant, yra daugiau, bet daugelis taip vadinamų bajorų yra prisidėję prie lenkų ir lietuvių save jokių būdu nenori vadinti; matyt, bijosi, prisidėję prie lietuvių, nustoti savo bajorystės. Bet nedidelė ir be jų jų skyklė. Trijs lietuviai turi nuosavus namus, 5 lietuviai savo biznizus. Taigi, nors ne didžiausias mūsų būrelis, bet vis gi yra-gan ap-sčiai ir galėtume gyvuoti kuopu-puikiariais. Pažvelgus į laikraščių skaitlių, turėtume pasakyti: kad apšvietoje mes esame šiek-tiek pakilę, ir nekulturingumo apsirėškimai neprivaletų turėti pas mus vietos. Bet... ką gi padarysi, jeigu nevisuomet yra taip, kaip mums rodoši ir dalykai stovi kitaip, negu tai turėtų būti. Laikraščiai ir apšvietas eina savo keliu, o mūsų nekulturingumas — vėl savo. Rodo šiųdodu dalyku neturį nieko ben-

dro tarp savęs ir gali ramiai viens šale kitą išgyvuoti. Nuostabu ir netikėtina, bet ko pas mus, lietuvių, negali būti? Kaip ir daugelyje kitų kity, išsiple-tinusi pas mus girtuoklystė. Vieto salūnas beveik išvien-laiko-ji lietuvių prisiršimu prie die-vačio Ragučio. Pastebama tai-pogi didelis šeimyninis nesutiki-mas vietos lietuvių tarpe. Tai, kad pati "išrunina" nuo savo vy-rėlio, ar vyrelis nuo savo pačiu-lės, yra pas mus paprastu ir ma-žai ką stebinančiu apsirėškimu. Žinoma, negalima užfėsti to nuodėmės visiems vietos lietu-viams. Daugiau skaitantieji yra visai kitokio plauko žmonės.

Beveik tą patį galima sakyti ir apie mūsų jaunimą. Yra bu-rėlis skaitančios ir daugiau pra-silavinusio jaunimo. Tokios ry-liausios vietos yra padorūs; ma-lonu tat su jais ir susieiti, pasikal-bėti. Bet, deja, ne daug tokių mės turime. Dažniausiai mūsų jaunimas — tai kandidatai i tuos, kurie paskui pradedą "runyti" ne tikai nuo savo pačių, arba vy-rėlių, bet ir nuo padorumo, gė-dos, net ir paprasto švarumo. Štai pavyzdys, kaip tie kandida-tai i "runininkus" linksminasi ir praleidžia savo liuosą laiką. Su-sirenka tas jaunimas i tam tikras jau pamylėtas vietas. Tuojau pasirodo bakčutės su alumu, ar-monikai... "Linksminasi", kol policmonai neatėina tildyti. Tie linksminumai galioj baigiasi tuom, kad merginos skundžia ir arė-s-tuoja savo "mylimuosius", ku-rie dažnai dar nei apsisvėdę jau "runija" i kur nors kitur. Bet pabandyk tokius "sportus" kal-binti prie skaitimo, tai išgirsi to-kių "gudrumų", kad ausis link-sta.

IS CEDAR POINT, ILL.

Rugsėjo 28 d. pas mus buvo surengtos diskusijos klausime, ar reikalingi mums Tautos Namai ir ar turime juos šelpti. Tautos Namų reikalingumą ginti buvo paskirtas K. S.; priešai — J. Am. Patilpus "Tėv. No. 38 korespon-dencijai apie tulus L. M. Dr. at-stovų darbo ardytojus, J. Am. pradėjo vaikštinėti tarp žmonių ir pasakoti, kad korespondencija parašęs paskirtasis prieš jį K. S.; negana to, įkalbinėjo žmonėms, buk toje korespondencijoje visi Cedar Point lietuviai išvadinti "be galvų", nors tenai buvo mi-nėta tikiai apie tulus T. M. Dr. 129 kpi. narius. K. S., patėmėjis žmonių surerzinimą prieš save ir nenorėdamas kelti bereikalingo trukšmo, i diskusijas visai ne-atėjo. Paskirtasis jam oponen-tas (priešingai pusei ginti žmo-gus), užėmęs pirminkinio vietą i apskelbęs, buk K. S., girdi, pa-bėgęs, pradėjo aiškinti, kad Tau-tos namai esą reikalingi, bet tik-tai turtoiliams ir profesoriams. (Tokie vyrai toliaus savo nosies nemato. Red.). Varginti žmonės i tenai neuveisia ir jų vaikams reikalingos esą tikrai pradinės mokyklos. (Užpernai rinko ir mokykloms. Ar daug to-kių "susipratėlių" davė? Red.). Toliaus, perskaitytą mi-nėtą korespondenciją ir būbnyta apie tai, kaip tai įinai vietos lietu-vius apšmeižusi. Galop pakel-ta klausimas, kad jiešioti tų savo pamesty galvų. Ir tam pritarė 16 žm. Kokių galvų jieškos, neži-nia. (Gaila, kad jauni ir jiegy pilni vyrai tokiais niekais už-si-ija. Red.). F. Vizbaras.

IS CINCINNATI, ILL.

Rugpjūčio 27 d. vakare čia at-sibuvo prakalbos, kurios tapo pa-garsintos "laisvamanių" prakal-bomis. Neapsimoka čia minėti tų prakalbų turinio, bet jeigu visiems reikėtų apie laisvamanybę taip spresti, kaip galima spresti iš šių prakalbų, tai su laisvamany-bės būtų visai blogai: išėty iš šitos laisvamanybės tokia laisva-manybė, kaip iš mūsų socializmo socializmas. Tikrai, apgalintinas tai dalyk-as, kad pas mus "ir ožkos ant medžių lipa", — vadinasi ir tie prakalbas laiko, kurie "girdėjo, kad kur ten skambina, bet nežino, kokioj bažnyčioj skambi-na".

Įdomiausia čia bus tai, kad vienas jaunas kalbėtojas nuo laisva-manybės nusirito... ant Dr. Basanavičiaus ir Yčo. Gavo ir tie pipirų, — ypač tam šelmui Yčui teko. Gaila tik, kad nei

Dr. Basanavičių, nei Yčą tokios pliovonėlės užgauti negali, — nes kas gi ant tų pliovonių pai-so?

Zmonėms smagu šį-bei-tą nau-jo, rimto ir naudingo užgirsti, bet, vyručiai, ar nemanot, kad būtų geriau su savo "razumu" nesirodyti? Juk jeigu kas ir nežinojo, kad yra tuščių galvų, tai dabar pasirodė.... M. D.

IS TORRINGTON, CONN.

Nors šitas miestelis nedidelis, bet lietuvių čia yra nemažas bu-relis. Yra trys lietuvių organi-zacijos, bet jos, vietoj dirbti vie-šai naudai vienybė, viena iš ki-tos tyčiojasi ir viena kitos darbą trukdo. Mės žinojome, kad iš Lietuvos čia atvažiavo rinkti aukas Lietuvių Tautos Namui Dras Basanavičius ir dumos at-stovas Yčas. Bet mūsų draugi-joms ir čia gyvenantiems lietu-viams nei užsiminti negalima, kad tuos svečius čia parsikvie-sty, nors tas būtų paranku, nes svečiai lankėsi netoli.

Kitur jaunuomenė darbuojasi, kiek išgalėdama, viešai ir savo naudai, musiskė gi jaunuomenė darbuojasi kitaip, tik nežinia, ke-no naudai. 4 rugsėjo (tai žinia iš Amerikos jau per daug pavė-lyta. Red.) mūsų sporteliai susi-rinko vienoj gertuvėj ir pradėjo galvas daužytis; vienam gydy-tojas paskui net tuščią puodynę lopyti turėjo. Po muštynių po-licistai kelis nuvedė šaltojono, o paskui teisman, kur prisiejo už pamokiniam mokėti nuo 10 iki 35 dol. Paskui paėmė dar daugiau muštukų, kurie dar laukia tei-smo. Žinoma, ir tų teisėjas py-ragais neapdaly.

Taigi tėvynės reikalams mūsų sporteliai pinigų neturi, bet už-tai bausmėms už "gražų" pasi-elgimą jiems pinigų netruksta. Vyturelis.

IS DORRISVILLE, ILL.

Kaip "Liet." jau buvo minėta, "O'Gara Coal Co." kasyklose darbas yra sustojęs. Visas mė-nesis, kaip kompanija neismokė-jusi algy. Juo tolyn, juo žmo-nių padėjimas eina blogyn. Krautuvės ir mėšinyčios bargan-veduoda, o pinigėlių neber. Ba-das, ypač didesniems šeimynoms, jau pradeda žiūrėti akysna. Lai-ka! blogesni negu per streiką. Streikams žmonės šiek-tiek skatiko susitaupo, o čia nelaimė už-puolė visai netikėtai. Žmonės, turintieji sutaupinto skatiko, iš-vazinėjo i kitur darbo jieškoti. Tačiau dabar visur pilna žmo-nių, ir darbas nelengva gauti. Yra suviršum 3000 bedarbių. Harrisburg miestas, kaip girdėti, žadąs daryti rinkliavą pavargu-siųjų naudai. Padėjimas juo sun-kesnis, nes pavasario metu žmo-nės daug nukentėjo nuo potvi-nio. Vasarą mažai tebebuvo darbo; kai-kurios kasyklos buvo visai uždarytos, ir bedarbių buvo per visą vasarą didelis skaitlius. Daugelis dabar visai neturi ką valgyti. Nelaimėje ir varge pa-skendę vietos žmonės. J. J.

IS ZEIGLER, ILL.

Rugsėjo 30-tą dieną 8 val. iš-ryto, suleidis darbininkus i vie-tines anglių kasyklas, ištiko gazo eksplozija. Apie 600 angliaka-sių buvo didžiausiam pavojui-je. Tačiau sužeista tikiai 2 žmo-nės: apdegė "mulderių" vyre-snysis gan lengvai ir jojo pagel-bininkas, kiek sunkiau. Tarp nusileidusių angliakasių kilo dį-džiausis sumišimas. Visi šoko prie pakelimo mašinų. Ant vir-šaus susirinko moteris ir, dar nežinodamos nelaimės didumo, pradėjo verkėti ir vaitoti. Ta-čiaus nelaimė, kaip matome, bu-vo neperdidžiausia. Abu sužeis-tieji — ne lietuviai.

Darbai čionai eina neperge-riausiai, uždurbis vidutiniškas: nuo \$25, iki \$35 i dvi savaites. Darbas sunku gauti. Bedarbių matyt kasdien. Kitiems, kol gauna darbą, reikia išlaukti net ir po mėnesį laiko.

Angliakasiai.

IS CLEVELAND OHIO.

Atėjus rudenii, mūsų miesto Apšvietos Biuras (Bord of Edu-cation) vėl pradėjo darbuotis sa-vo dirvoje. Dirva plati: tukstan-čiai jaunuolių siekia prie mok-slo, ir reikalinga jie užganėdinti, patenkinti. Tat reikalinga ir pa-šiemti mokytojams pasiruošti, pri-sirengti prie savo misijos. Tam

tikslui vakarinių mokyklų moky-tojai, pradėjus rugs. 17 d., su-sirenka kas savaitę i Y. M. C. A. namus ir tenai klausosi tam tik-rų paskaitų, liečiančių mokyklų programas ir mokymo meto-dus.

Vakarinės mokyklos atsidarys spalio 13 d. Lietuviai, turbūt, tu-rės tą patį kambarį, ką ir pernai. Dar nežinia, ar vaikinai su mer-ginomis mokysis drauge, ar at-skiruose kambariuose. Taipogi nežinia, ar mokslys amerikone, kaip pernai, ar kas kitas.

Kaip žinoma, ne tikiai mok-slas, bet taipogi ir popiera, kny-gos, plunksnos ir kas kita yra duodama uždka. Bet ar daugelis lietuvių moka pasinaudoti ta dovana? Teisybė, išpradžių pri-sirenka pilnintėlis kambaris, kaip pernai, bet, pamatę, kad moks-las pats nesoka i galvą, mūsų jau-nuoliai vėl sugrįžta i smukles ir kitas purvias vietas, kur alu-tyje ir degtinėje randa "tikrą sau apšvietą".

V. A. Greičius, Mok.

IS BENTLEYVILLE, PA.

Kaip Bentleyville taip ir Elsworth darbai šiom laikų suma-žėjo, nes geležinkelio kompani-jai pritruko tuom tarpu karų ang-lių išvežimui, tai pilno laiko ne-dirba.

Pradėjo vaikščioti elektriniai gatvekariai tarp šio miestelio ir Elsworth.

Vietos lietuviai sugyvena tarp savęs gražiai. Neseniai gavome lietuvių kunigą, kūrto čia nebu-vo jau šeši metai. Atvažiavo kun. Misius iš Donora, Pa. ir jo pasielgimais visi yra užganėdi-ti. Kun. Misius yra žinomas kaip geras lietuvių-tėvynainis ir geras žmogus, taigi dabar ir pas mus, tikimės, gyvenimas ir judėjimas eis sparčiau.

Viską žinaš.

IS MONTELLO, MASS.

Rugsėjo 29 d. atsibuvo naujai susitvėrusios vyrų ir moterų draugijos "Vienybės" prakalbos. Kalbėjo p. L. Griktas ir ponis Paltanavičienė. Prakalboms pa-sibaigus, prisirašė nemažai naujų narių. Visuomenė naujai draugi-jai labai prijaucia. Nežinia tikiai, kodėl vietos "socialistai" skersai i ją žiuri. J. Pelkunas.

IS MANCHESTER, N. H.

Rugsėjo 28 d. prie L. S. S. 171 kuopos, vadovaujant A. Zubkui, susitvėrė dramatiškas ratelis. Ža-dama vaidinti "Paskutinė Ban-ga" ir "Penktas Prisakymas". Vietinės kuopos taipogi nutarta parengti visuomeniškas prakal-bas. Esperanto.

IS WINNIPEG, MANITOBA, KANADOJ.

28 rugsėjo dieną čia susitvėrė nauja lietuviška draugija vardu "Žemaičių Kunigaikščio Keistu-čio". Šita draugijai prigulės prie S. L. A. ir tvers jo kuopa. Sna-gariai pasizadėjo pildyti S. L. A. konstituciją, platinti lietuvių tarpe apšvietą, remti tautos reika-lus čia Amerikoje ir Lietuvoj. Draugija ta susitvėrė todėl, kad atkakus Amerikon Mokslo Drau-gijos atstovams, Druki Basanavi-čiui ir atstovui Yčui, čia esanti nuo 1911 metų D. L. K. Vitau-to Draugija nepanorėjo tinkamai savo pareigų pildyti, nors pasi-žadėjo remti tautos reikalus. Draugijos valdyba pradėjo ra-ginti narius, atsiliepė ir i lietu-višką Winnipeg visuomenę, kvie-sdama neatsilikti nuo kitų vietų lietuvių, bet tie raginimai tarp pasėkėjų "Laisvės" ir "Keleivio", tartum žaibas ir perkūnai, sukelė baisų triukšmą. Pasipylė lyg iš Pandoros skrynios visoki išnie-kinimai gerbiamų svečių, ant Mokslo Dr-jos ir ant D. L. K. Vitauto Dr-jos valdybos, o pir-mininką Šibuską išvadinta kleri-kalu, caro padėtojų ir t. t. Todėl rimtesni vyrai, matydami, kad su senąja draugija nieko veikti negalima, sutvėrė S. L. A. kuopą vardu Žemaičių kunigaikščio Keistučio, kad prie jos galėtų glaudiesi mylinti, dar neatsalę, nesufanatizuoti Winnipeg lietu-viai. Su tos draugijos pagelba mės norime tarp čionykščių lietu-vių platinti apšvietą, kultūrą, savo tautos meilę, savo kalbą; norime lietuvių ginti nuo besi-stengiančių juos ištautinti ir su-fanatizuoti, ginti nuo sejančių savo tautos nekenkimo.

A. M. Virbailis.

NUO REDAKCIJOS

Viel laikraščiu slunčiamis rankraščiai turi būti pažymėti autorius parašu ir adresu. Pasirašančių pseudonimais turi paduoti, Redakcijos žiniai, ir savo tikrąjį vardą. Redakcija pasilieka sau teisę atsiuminti visus rankraščius trumpinti ir taisyti.

Netinkamus laikraščiu rankraščius redakcija, pareikalauta, grąžina autorui atgal jo išsiųsime. Reikia visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popierio pusės, paliekant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Išsivystęs klausimas Lietuvos laikraščiuose. Nuo senai prasidėjo išsivystė iš Lietuvos. Iš pradžių maža, jiėjo ir eina, juo tolyn, juo didyn. Galop atkreipta prieš ketetą metų akis į ją. Pradėta bijotis, kad, besididindama, išsivystė gali labai pakenkti Lietuvai ir net grėsti pavojum šiosios gyvyvimi. Kaip reakcija į pastebėtą pavojų, pradėta agitacija vartoti kuoms-klausia Lietuva prieš išsivystimą, iš tėvynės, pradėta stengtis sulaukyti saviškius namie. Nurodinėta, kad Amerika, svarbiausia mūsų išsivystę apsigyvenimo vieta, esanti toli-gražu ne tokia, kaip tai daugeliui rodo; kad gyvenimas net ir medžiagisku atžvilgiu tenai esąs ne tikai negeresnis, bet net ir blogesnis negu Lietuvoje; kad darbininkas tenai nei kiek daugiau neuždirbęs negu savo tėvynėje ir t. t. Vadinėta mačiusi Ameriką žmonių po Lietuvą su paskaitomis, kuriose Amerikos gyvenimas piešta juodžiausiose — dažnai teisingai, bet dažnai su teisybe ir prasilenkiančiose — spalvose. Bauginta žmonės Amerika, kaip baisiausia pragara. Tačiau nieko negelbėta. Išsivystė, kaip buvo, taip ir toliaus gyvyja; kaip ejo didyn, taip ir ligšiol eina. Noroms-nenoroms persitiktinta, kad išsivystė viena agitacija, vienas tuščias ir nepamatotas šūkavimas net ir nesumažinasi, ir pradėta rimčiau, šaltesnėmis akimis žiūrėti į dalyką; pradėta įsikišti tikrų išsivystę priežasčių; pradėta išsivystė ne tik tiktai tikrais išgalvotais būgimais piešti, bet ir gerų jos pusių įsikišti. Tikrai visapusiškai nušviestas esamą aplinkybių kamuoli, galima busią dalykus suvartyti ir rastiems skauduliams gyduolių surasti. Žodžiu tariant, į klausimą pradėta žiūrėti su visu tuo rimtumu, kurio tasai klausimas užsitarnauja.

Tokios mintys ateina galvos, peržiūrint paskutiniųjų laikų Lietuvoje einančių laikraščių to klausimo gvidenimus. Manome, nebeįdomu bus ir patiems išsivystęms girdėti, ką mano ir kalba užjūryje pasilikusieji jų broliai kaip apie lietuvių bėgimą iš savo gimtinės, taip ir apie juos pačius, kaip išsivystę. Taip esame mes, amerikiečiai, prisiklausę visokių, be jokio tikrą dalykų stovį atsižūrėjimų, ir bėpamatingų peikimų, kad rimtesnis išsivystę iš mūsų klausimo aptarimas bus mums nauju ir maloniui pojūvu. Lai nors ir peikia, bet bent su pamatu. "Lietuvos Žinių" NN 104 ir 105 tilpo gan ilgas straipsnis, pašvęstas išsivystę klausimui. Nors ne su visa kuom galima tame straipsnyje sutikti, tačiau daug ko įdomaus galima jame rasti; daug naujo įnešama į apsvartomąjį klausimą, sugrąžinama klaidingų pažiūrų, viešpatavusių tame klausime.

Apastalai prieš išsivystę skelbė iki šiolie kad išsivystę išveža iš Lietuvos daug daugiau pinigų, negu į ją atgal sugrąžina. Kun. Tumas savo pirrodinėjimuose naudodavosi net ir "statistika" iš kai-kurių Kauno gub. parapijų. Statistika su labai abejotinomis skaitlinėmis, bet visgi "statistika". Minėtojo straipsnio autorius p. R. skaitlinėmis parodo visų tų "statistikų" vertę. Kaip rašo p. R.,

"1911 m. Kauno gub. pašto parsiųsta iš Amerikos pinigų 3,345,837 rub. ("Vienybė" No. 40, 1912 m.). Daleidžiant, kad kiekvienas išsivystę išsineša vidutiniškai po 200 rub. ir kad Amerikon išveža apie 1/4 visų lietuvių (taigi ir Kauno gub. gyventojų), turime padaryti išvedimą, kad tais metais Kauno gub. pelnė 1,564,657 rub. (gyventojų sulys "Pam. kn. 1911" buvo 1,781,170 žmonių, tai reiškia, kad išsinešama po 200 rub. išsineša lygiai tiek rublių, kiek yra gyventojų, o parsiuntę

3,345,837 rub.). Arčiau apskaičiuos, reikia daleisti, kad parsiuntę iš Amerikos pinigų suma dar didesnė, nes ne visi ir ne visus pinigų pašto siunčia, o antra — daugelis išsivystę važiuoja su tiesiog iš Amerikos atsiųstomis laivakortėmis, kurios dažniausia parsiunčiama tik registruotose arba net ir paprastuose laivuose. Taigi, taip skaitant, išrodo, kad 1911 m. Kauno gub. išsivystę pelnė mažiau 1 1/2 — 2 milijonu rublių. O tai nemaža pinigų suma. Ir kaip ten laikraščiai nešauktų, kaip kun. Tumas nepirrodinėtų — vistiek faktas liks faktas, kad iš Amerikos daug daugiau pinigų Lietuvon pareina, negu iš Lietuvos išsineša."

Toliaus autorius kalba apie nuostolius, kuriuos išsivystę ekonominiu atžvilgiu suteikia Lietuvai. Ima omenin gyvą energiją, kurią išsivystę išsineša, ir kalba:

"Jeigu iš Kauno gub. kasmet išveža Amerikon apie 8-9 tūkst. žmonių — ir žmonių stipriausių, sveikiausių — tai, mažai skaičiuojant, turime daleisti, kad jie, čia dirbdami, būtų už savo darbą gavę mažiau 1,000,000 — 1,800,000 (vidutiniškai po 200 rub.), nes tiek pinigų būtina reikalinga jiems bei jų šeimynoms prastai maitinti, o tai jau pinigų suma, kuri maž-daug padengia visa "gyvąją" pelną, parsiuntę iš Amerikos."

Toliaus kalbama apie viršpelį, tai yra tą dalį gryno pelno, kuri lieka darbdavėjo kišenėje. Esant darbdavėjui kitoje šalyje ir, reikšia, liekantis viršpelniui tenai, tasai viršpelnis reikalinga skaiyti nuostolius Lietuvai. Suvedęs viską kruvon, autorius išreikšia nuomonę, kad ekonominiu žvilgsniu išsivystę išsinešanti Lietuvai beveik ant lygiųjų, ir esą nežinia, kur pasibaigia nauda ir kur prasideda nuostoliai.

Mums regis, autorius, darydamas savo išvedėjimus šitą pamiršo. Pirmiausiai pamiršo visus tuos šimtus tukstančių, kuriuos grįžtantieji Lietuvon išsivystę parsiveža su savim. Retas kuris grįžta atgal su keleta šimtų. Dažniausiai grįžta išsivystę, turėdami po keletą tukstančių. Daug yra tokių, kurie parveža Lietuvon po keliasdešimt tukstančių. Manome, nelabai suklusime, jeigu vidutine grįžtančių išsivystę pinigų suma paskaitysime 4000—5000 rb. Per praeitus metus Lietuvon sugrįžo 4,619 žm. Taigi, parsivežė daug-maž 2 milijonu rublių. Lietuvon kasmet grįžta daug-maž 20% arba penktą dalis išsivystę, ir kiekvienas grįžtantis, sulys mūsų paimtos skaitlinės, parvežia tiek, kiek išveža 20 išsivystę.

Antras dalykas, kurį autorius užmiršo, tai skirtingumas viršpelnio išskaitlavime. Darbininkas Amerikoje gauna tokią algą, kuri padengia, galima sakyti, ne tikai Lietuvos darbininko algą, bet ir Lietuvos darbdavio viršpelį. Viršpelnio apskaitlavimas šalyje, kur pramonija stovi ant augščiausio laipsnio, ir šalyje, kur pramonija dar vystylose, yra labai skirtingas. Tai autorius visai nepriėmė omenin.

Imant viską kruvon galima sakyti, kad ekonominiu žvilgsniu Lietuva greičiau pelnia, negu kiekviena nuostoliu nuo išsivystę Amerikon.

Minėtas straipsnis nušviečia dar išsivystę kultūros bei tautystės žvilgsniu, tačiau, vietos stokos dėlei, negalime plačiau apie tai pakalbėti. Užbaigdam, paminėsim svarbesnius autorius tvirtinimus. Pirmiausiai autorius, naudodamasis skaitlinėmis, prirodinėja, kad, vieton išsivystę iš tėvynės lietuvių, į tenai plaukia kitos tautos. Sulys autorius paduotų skaitlinių tik žydai ir vokiečiai sudarą daugiau negu 25%, arba ketvirtą dalį Lietuvos gyventojų ir tokiu būdu skiedžia lietuvius. Nors ir su atsikalbėjimais, autorius pripažįsta išsivystę visą tą svarbą ir reikšmę, kurią sieji turėjo lietuvių tautiskame atgimime bei kultūros paklėme. Nupiešia Amerikos lietuvių — kaip liaudies, taip ir inteligentijos — gyvenimą. Dėl minėtos augščiausios priežasties, mes tačiau negalime paliesti šių klausimų. Artimesniam susipažinimui su minėtu straipsniu patariame skaitytojui kreiptis prie "Lietuvos Žinių" 104 ir 105 numerių.

Kodėl reik remti Tautos Namus? Kodėl reik remti Tautos Namų statymą Vilniuje, apie tai nusimano ir žino kiekvienas geras lietuvis ir be jokių aiškinimų.

mu. Tai yra taip aiškus dalykas, kad ir aklas jį gali "matyti". Tai yra kultūros ir apšviotos reikalas, kurio svarbumą gali suprasti ir tamsiausias žmogelis. Kitaip šio, antgalvį pastatyto, klausimo mes išsiskirti sau negalėjome. Tačiau, pasirodo, esama ir kitokių nuomonių. Stai kodėl reik remti Tautos Namų, sulys socialistų nuomonės, kaip tai persto p. L. Pruseika, "Laisvės" redaktorius, "Kovos" 40-ame numeryje, iš kur paimam keletą skambių ištraukų:

Mokslo ir kultūros sritį mes — sako šis rašėjas — visuomet susitikime su atžargais. Be abejonės, ir Liet. Mokslo Draugijoj tokiu esama. Bet užtat juo labiau reikia iš net nepasiraktuoti, bet ginti savo poziciją... Tikrai karių (suprask socialistų, "Liet.") dalyvavimas išsivystę (L. M. D. gavinančių srovę. Jie (t. y. socialistai, "Liet.") ten skleidžia ne supelėjusio mokslo principus, bet... naujos gėdynės principus...

Toliaus rašoma apie tai, kaip tie karių elementai, vadinasi socialistai, galės užkariauti Liet. Mokslo Draugiją ir todėl "ne šalinis, bet liktis ten ir ginti savo pozicijas" socialistams reik. "Oi, vyručiai, vyručiai! Kaip daug jie apie save mano ir kaip mažai jie išmano!... Tas visgi mums duoda vilį, kad Tautos Namus turėsim, jeigu jau net mūsų socialistai ant jų apėtią turi.

Prieš keletą mėnesių buvo girdėję apie tai, kad Amerikos lietuvių stipriausi dalis (galėtum iš bėdos pasakyti, net visa visuomenė) — tai lietuviški socialistai, ir tas, kas kreipiasi ne prie jų, bet prie kitų (kaip Dr. Basanavičius ir Yčas), tai prazus kaip mums pieno puode, nes be jų "pirmievių", čia nieko nepadarysi. Dabar viršminėtame straipsnyje tas pats rašėjas mums paaiškina, kaip labai mūsų socialistai mūsų tautai užsitarnavo. Skaitykim:

Visa, kas buvo reikalinga socialistų apdauoti atlikti, ji atliko. Jį neleidė politikos kleristams, kaip p. Yčas, pasidaryti karžygį, jį pasakė, nors ir mandagiai (O! tu šventoji nekalybė! "Liet."), keli teisybės žodžius ir Dr. Basanavičiui... Taigi socialistų klaidinimas ir didelių solidaristų atliko savo priedermę. Tą turi atlikti... kožnas socialistas kaip velkėjas.

O čia jau prieiname prie pat apogėjaus ir skaitome tokius "patriotiskus" užtikrinimus:

Kovoje su p. Yčas mes esame apgynę mūsų tautiškos garbės. Man rodosi, kad dabar kožnas savo tautą mylinčias žmogus (reikia ir kaip š. L. Pruseika, "Liet.") turi galutinai atsisakyti nuo "kazonų tautiškoj obazoj".

ir todėl reikią "įtempti visas jėgas", kad gauti į šįjungą — na, jeigu nevisus "tikrai savo tautą mylinčius" žmones; tai bent keli šimtus naujų narių.

Baimė, kad visi nepradėtų panašiai "kovoti už tautos garbę" ir kad visi šio menčiausio socialistai nepavirstų "tikrai mylinčiais savo tautą" žmonėmis.

Abelnai paėmus, visa tai gana "linksmos baikos".

— Paskutiniame "Tev." num. vėl grįžtama prie viešpatavusių mūsų laikraščiuose įpročių nekulturingumo. Klausia, kuom skiriasi karčiaminis grubjona nuo laikraščiu, ir atsako:

"Kas karčiamoj plustasi, ne padaro nesmagumo kitiems: jis turi tokius klausytojus, kaip ir patys kad yra, taigi moraliskos skriaudos gal nekam ir nepada. Kitai ypač yra su laikraščiu grubjona. Pats budamas nešvarios burnos, užmiršta, kad kitais gali jo grubjoniškumas nepatikti, daugeliui gali užkenkti, nes laivna juose ne laivų švelnuma, bet bukmų."

Toliaus perduodama tulo kelių angliskų enciklopedijų bendradarbio, gerai pažįstancio išsivystę Rusijos valstijos — taigi ir lietuvių — tvirtinimas, buk niekas taip neskoliojias, kaip minėtieji atveiviai savo laikraščiuose.

— Taigi, matyt, gerą garbę turime pas svetimaučius už savo "nuopelnus".

Oi tie europiečiai! Mūsų broliai-europiečiai tankiai myli pasiepti mus "amerikonus", ypačgi mūsų laikraščius; tai kalba pas mus "amerikonus" esanti negera, tai žinios esančios perdotos, "amerikietiškos", tai koki tik gaila.

lai pasitaiko... Kitą kartą mes net ir "motiniško" jų pabarimo susilaikiame.

Tuom tarpu Amerikos laikraščiuose yargiai kada nors pasitaiko tokios nelemtos žinios, kaip kad, Lietuvoje einančiuose laikraščiuose, — ypačiai, kada jie pradėdą kalbėti apie "amerikonus".

Jau ne sykį mūsų laikraščiuose buvo pažymėta, kad, pasakodami apie amerikiečius, Lietuvos laikraščiai kitą kartą nupasakoja kaip apie tą "geležinį vilką". Beskaidydamos tuos nupasakojimus, galėtum manyti, kad jie daugiau žino apie šiaurinį, ar pietinį polių negu apie Amerikos lietuvių, ir Amerikos abelnai, gyvenimą. Pavyzdžių galima būtų visas li-tanijas priskaityti.

Taip vienas laikraštis, įsitaisęs prieš kelis metus Roosevelt to ir Tafto paveikslus (kur Taftas yra Roosevelt, o Rooseveltas Taftu pavadintas), naudoja tuos paveikslus ir tolimesniems rinkimams: viskas, kas reik padaryti, tai įdėti paveikslą į vieton Tafto, ar Roosevelto parašyti apačioj, Wilsonas.

Arba vėl (matomai geresniam sustiprinimui katalikiškųjų jausmų) pranešama, kad Baltimorėj atsiųsusi demokratų konvencija, kurioj pirmininkavęs kardinolas Gibbons, išrinkta (matomai, todėl) geras kandidatas, dabartinis prezidentas Wilsonas.

Aną syk vėl Lietuvos laikraščiai kad pradės bubnyti apie tai, kad koks ten kunigas-lietuvis Amerikoje (rodos, Abromaitis) palikęs mirdamas nesvietiškus turtais, — kels ar keliolika milijonų doliarų, — net ir paskyrė savo gimnazičiams. Net patį amerikiečių nusistebėjo, kad nieko iki šiol negirdėjo apie amerikietį lietuvių milijonierį. Šita žinia tačiau pasirodė tuščias muilinis burbulas, kurį dievai žino kur Lietuvos laikraščiai pasigavo. Tikrų pramanytų ar išsipaunutų žinių apie amerikiečius galima būtų priskaityti be galo.

Paskiausia tokią pramanytą žinią rahdamė vilniškė "Viltij", kur pranešama; buk "Lietuvos" leidėjas, p. A. Olševskis, girdi, žadąs grįžti iš Amerikos į Lietuvą. Jau net perkąs ir didžiausius Kauno namus prie svarbiausios miesto gatvės; jis, girdi, žadąs sutverti Lietuvoj milžinišką pramonijos kompaniją, — visi net planai to milžiniško biznio esą jau apdirbti. Tuom tarpu nieko panašaus p. Olševskini ir sapne nesisapnavo.

Ir išlauk tu man iš pirmo tokią žinią! Lenkai ir rusai tokias žinias vadiną: "laikraštinės antis". Tokia žinia mat yra ir žingėdij, ir smarkiai po "baltą svietą" plaukia; viena tik bėda, kad ji yra neteisinga. Bene tik mūsų Lietuvos laikraščiai išmoko nuo lenkų ir rusų tų "laikraštinų ančių" (pramanytų žinių) gaudyti...

Apogvingi apgarsinimai mūsų laikraščiuose. "Tėvynės" No. 40 p. A. B. Strimaitis ilgame, 5 skilčių, straipsnyje pajudino — teisingiau atnaujino — vieną skaudulingų mūsų laikraščiuose klausimų, butent: apgvingų apgarsinimų talpinimą. Nebenaujas tai klausimas. Daug tame klausime mūsų laikraščiai yra rašę. Regis, nėra ko daugiau ir pridėti. P. A. B. Strimaitio straipsnyje suvedama visa, kas iki šiol apie tai pasakyta, dar kartą paribėžiama visas reikalingumas, susitarius laikraščiams tarp savęs, prašalinti panašius apgarsinimus iš savo skilčių.

Laikraštininkų suvažiavimas, regis, svarstė šį klausimą, tačiau žinių jokių neturime iki šiol apie tai.

Dėl naujo lietuvių laikraščio Anglijoje. Sekdami kitus laikraščius, mes "Liet." N39 pranešėme, kad Anglijoje pasirodys naujas lietuvių kalboje laikraštis vardu "Žvake", kurį leisias kunigas Kemešis. "Viltis" No. 102 praneša, kad naujo laikraščio sumanymas jau senai tarp Anglijos lietuvių gyvuoja, tačiau iki šiol nieko tikro apie laikraščio pasirodymą bei jo vardą nežinia.

Ar tikrai? "Draugas" rašo:

"Iki šiol savo protą parėmė šio vyras: S.L.R.-K.A. sekretorius

Vasiliauskas — šimtine, Dr. J. Kaslauskas — šimtine, p. A. Povilaika — šimtine, p. K. Kazemėkas — šimtine, p. St. Millauskas — sieksniu žemės (\$10.50). Peržiūrėję protestuojančių su-

rašus, kas-žin, ar nerastum tenai išsitos eilės "šimtininkų", "sieksnininkų" ir daugelio kitų pagal savo išgalę aukavusiųjų?

Kaip Svečiams Sekasi.

(Iš mūsų specialių korespondentų pranešimų).

Pereitą savaitę visi lietuviai buvo savo akis nukreipę ant dviejų didesnių lietuviškų kolonių — Worcester, Mass. ir Waterbury, Conn., — kurios užėmė vietą viešo Amerikos lietuvių scenoj. Šiuom laiku mat čia turėjo atsilankyti, ir atsilankė, Svečiai iš Lietuvos, ir amerikiečiai buvo žingeidai, kaip Worcester'is ir ypač Waterbury'is pasirodys. Šis paskutinis ypač nauji rengėsi prie šito "koncerto", ir dabar gauname žinias, kad debiutantai sarmatos sau nepasidarė: ir vienam, ir kitam puikiai pasisekė. Jeigu kas iki šiol sau lengvai šių kolonijų lietuvių traktavo, tai dabar gali persitiktinti, kad ten esama šaunių lietuvių, puikių draugų, gėrų tėvynainių ir suprantančių savo tautos reikalus žmonių.

Worcester'is padovanojo tukstantį suviršum.

Worcester'is visą laiką išrodė ramus. Kada visur aplinkui lietuvių krutėjo, rengėsi, kalbėjo ir rašė laikraščiuose, pasidalindami smagiomis žiniomis apie tai, kad ir pas juos energiška rengiamasi Svečius iš Lietuvos priimti, Worcester'is tyloje ir, tarsi toji sarmatyla mergia, ne išdriso pati prabilti, laukdama pakol jos neužkalbinsi.

Tylejo, bet tyliai krautį (pasoga) rengė. Ir kada laikas atėjo, žiūrėk, kaip svečiai nusėbė no!... Tukstantį suviršum, kaip duonos riekę, atriekė.

I Worcesterį atvyko vienas Dr. Basanavičius; p. M. Yčas turėjo užgančinti reikalavimus kitų kolonijų, kur lietuviav varu spyrėsi prisijusti jiems bent viena Svečia.

Priėmimas Dr. Basanavičiaus Worcester'ij buvo truksmingas. Priimta jį su didelėmis ovacijomis, su rožių ir rutų buketais. Žmonij, kaip ir visur, buvo daug. Minios lietuvių traukė svetainėn pasitikti ir pažinti tą, apie kurį taip daug girdėjo, o kurio iki šiolie nebuvo matę. Kada priėjo prie aukų, atsiršo žmonių kreplėliai ir aukos pasipylė, tarsi tas lietus iš pribirkusio debesio. Smulkių aukų buvo labai mažai; worcesteriečiai vertė vis stambesniais grašiais ir abelnoj sumoj suvertę Tautos Namams net tukstantį ir tris dešimtis doliarų.

Worcesteriečiai tikrai gali pasigirti, kad mažai kalbėjo, bet daug darė. Tokių lietuvių kad būtų kuodaugiau...!

Waterburis kitokio budo, bet tos pačios širdies.

Waterburis yra kitokio negu Worcesteris budo. Jis rengėsi nuo senai ir nesigėdijo apie tai ir kitiems papasakoj, — ne todėl, kad saumlysiškas liga būtų apsigėręs, bet todėl, kad paraginti savo pavyzdžiu ir kitus lietuvius. Taigi Waterburis iš anksto rengėsi prie truksmingo svečių priėmimo, — taip truksmingo, kad nekuriu net bijojosi, ar kartais Waterburis savo prižadėjimuose nesuklups. Skaitytojai pamena, kad iš pat pradžių Waterburis pasigyrė, kad pats vienas tukstantinę Svečiams paklos. Daugiau žadėti bijojos.

Bet kada atėjo laikas, tai šelmis taip įsismagino, kad ir pats save prašoko.

Pirmos prakalbos atsiuvo naujoji šv. Juozapo parapijos svetainė, vadovaujant vietiniam klebonui, kun. Saurasaičiui. Žmonių buvo per 400. Bet aukos šį vakarą buvo silpnos, — surinkta vos \$106.10. Sakoma, buk klebonas nepadaręs su savo auka geros pradžios, tai tas ir ant aukautojų upo atsiliepė.

Tie, kurie visą laiką prieš Svečius čypė, dabar buvo jau net nusidžiaugę, kad Svečiai Waterburij "nedaug peš", kad waterburiečiai yra "susipratę" ir per "tokius žveris" Tautos Namams neaukaus. (Yra mat ir čia tokių "užsilaisvėjusių" ir "už-

Apart įvairių kitokių iškilnių, čia jau nuo senai buvo rengiama koncertai ir operų pastatymai.

Kol-kas, artimesnių žinių apie aukų skaitlių neturime.

Susivienijimas Liet. Amerikoje ir Svečiai.

Daugelis draugijų užjaucia ir duosniai aukauja Tautos Namams Vilniuje. Tačiau už vis labiausiai metasi Susivienijimo Lietuvių Amerikoje darbtumas. Si milžiniška organizacija turi daug kuopų, bet tos kp. neturi savo iždų, — geriaus pasakius, nelaiko juose pinigų, išskyrus tik tiek, kiek reikalinga kuopos reikalams. Nežiūrint į tai, kuopos gražiai remia, sulys savo išgalę, Tautos Namų reikalus. Tarp visų kuopų užuojauta šiam reikalui yra didelė ir visa eilė SLA. kuopų jau paaukavo savo sieksnius Tautos Namams.

SLA. yra tautiška progresyviška organizacija, ir dabar ji gali pilnai pasakyti, kad ne tik savo įstatais, bet ir savo darbu ji atlieka tai, ką jai reik atlikti.

Retai kada tarp SLA. pasirodė tokią harmoniją ir nuomonių vienodumas, kaip šiuo kartu.

Pradedant centraliniu prezidentu ir baigiant kuopų viršminkais ir pavieniais nariais, visi išreikė savo didžiausį prielankumą šiam kultūros darbu ir aiškiai pasisakė, ką jie mano apie tuos apjakėlius, kurie pradėjo teršti pas mus atsiųstus Svečius.

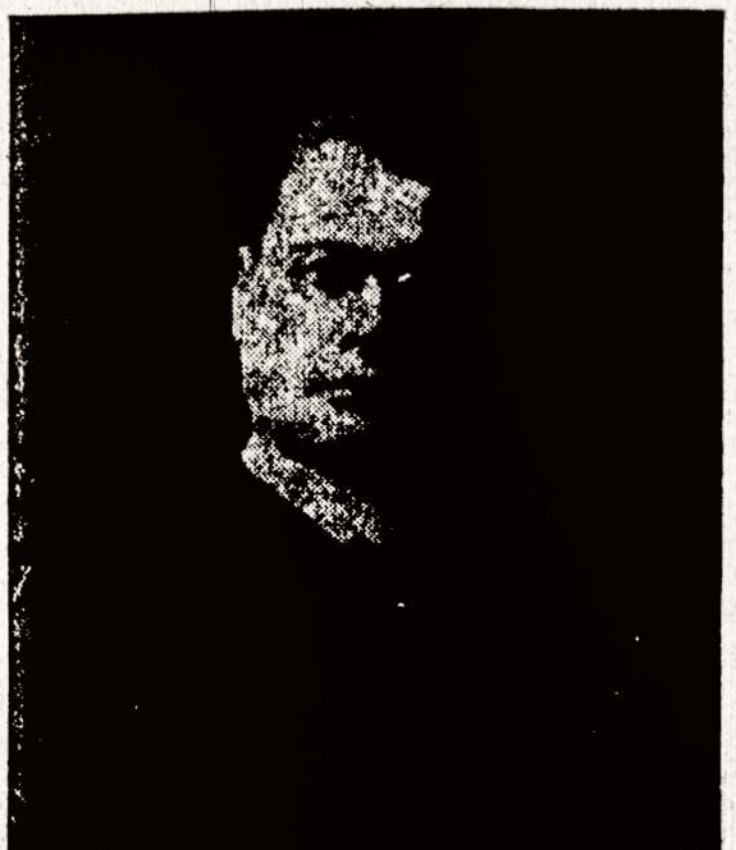
SLA. organas "Tėvynė" daug pasidarbavo ir dabar darbuojasi, kad ši didžiausi mūsų tautiška organizacija neturėtų gėdos; kad ji parodytų, jog jos snariai nėra sutrūnėję lietuviški kelmiai, bet yra vyrai, kuriems LietuVos kultūriški ir tautiški reikalai yra arti širdies.

Organizacija, išmintingų vadovų vedama, atlieka garbingą darbą, kuris yra akstinu akyje mūsų quasi-socialistų. Nedyvai todėl, kad jie, išmėginę ir apsidaužę sau kumštis ir Dr. Basanavičių ir atstovą Yčą, ir matydami, kad nelemtas jų darbas, kaip toji užminta kačerga, pati jiems per jį locnas kaktas rėžia, dabar užsimaunė kėrtyti Susivienijimui, ypačiai jo organo redaktoriui, p. Račkauskui, už tai, kad jis driso prabilti prieš tą cecilikiją. Jau ir protestai prieš jį pasirodė ir socialistų laikraščiuose matyt kurstymai SLA. narių, kad jie sukeltų organizacijoj, kaip anais metais, riaušis. Nerik vienok nei pranašų buti, kad pasakyti iškalno, jog tai, bus, atsiprašus, tuščias ant mėnulio lojimas. Tai ne tie "keleiviniai laikai", kada jiems pasisekė tukstančius snarių sumulinti ir iš SLA. juos išlupti.

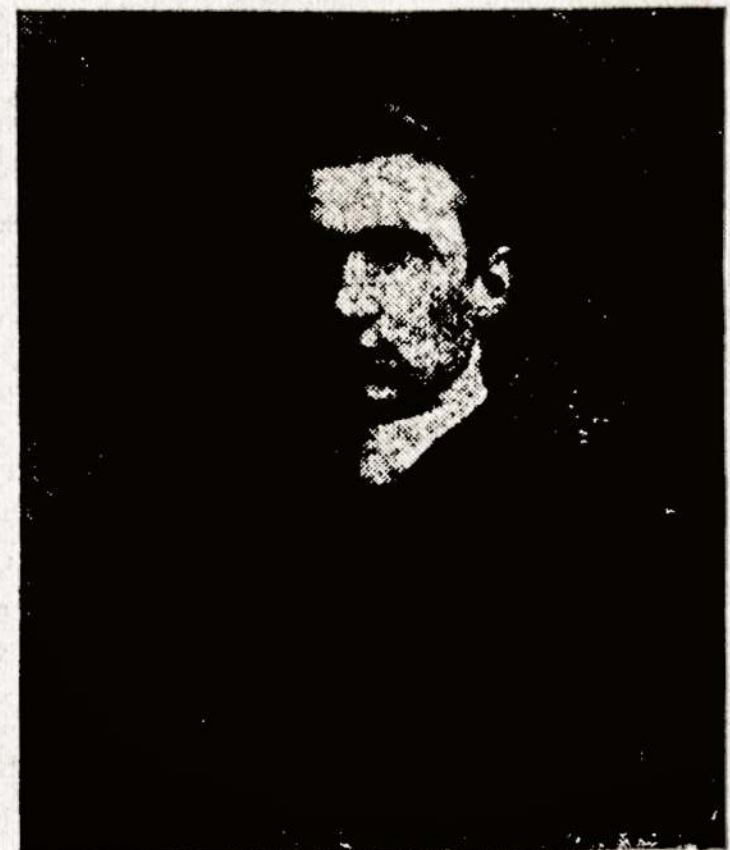
Kuopos, kaip matyt, stovi už savo valdybą ir organą, kaip mūras ir ant cecilikijų fortelių nei nepaiso: perka sieksnius Tautos Namui ir išreikšia solidariskumą su organu savo protestais prieš tuos, kurie vėl, savo žemų mierių atsiekimui, stengiasi sudrumsti vandenį organizacijoj. — Ir gerai jos daro. Begėdiškumo ir nachaliskumo rybos peržentos ir lai nors sykį tie mūsų pseudo-socialistai užgirs, ką apie jų darbelius visuomenė manė.

Bilė ką nesmagu yra plakti, bet ką-gi padaryti, jeigu ant tos patarės, išmintingam užtenka ir žodžio, o priešingos rūšies žmogūti ir kuolo permaži. Ka patįs pasigaminu, tai tegul dabar nesidrovi tuomi ir užsigarduoti.

Nekurie iš Naujų Narių-Labdarių.

KUN. T. ŽILINSKAS, So. Bostono par. klebonas.

KUN. J. KASAKAITIS, Rochesterio, N. Y., par. klebonas.

Iš tolimų vakarų aukos.
Pradeda atsiliepti lietuviai ir iš tolimų vakarų. Antai Fieldbrook Camp lietuviai sumetė po penkinę (keletas po doliarį) ir prisituntė \$34.50 aukų. Butte, Mont., lietuviai taip pat keliolika doliarų suaukavo. Lietuvių tose vietose nedaug ir aukų todėl nedidelės sumos, bet jos lygiai yra, kaip Chicago ir kitų didelių kolonijų tukstančiai, brangios, nes jos liudija apie tai, kad visose šalyse lietuviai dar prie savo tėvynės neatsilė.

Kalbant apie tolimus Vakarus, mums puola akin didesnės kolonijos, kaip: San Francisco, Seattle, Tacoma ir t.t. Kiek pastebėjome, iš šitų vietų dar nieko neteko apie lietuvius girdėti. Vyrai nuo Ramaus vandenyno, pabuskit ir nepamirskit bendron talkon ateiti!

LIET. MOKSLO DRAUGIJOS PASIUNTINIŲ MARŠRUTAS.

Del tulnį gana svarbių priežasčių Liet. Mokslo Draugijos Pasiuntinių maršrutas Brooklyn ir New York aplinkines likos žymiai atmainytas. Vietų gerb. komitetai teikėsi atkreipti į tai atidžiai ir rengti prakalbas taip, kad neprieštyt maršruto vėl mainyti.

Čia paduodame maršrutą nuo 5 d. spalio iki pabaigai.

5 ir 6 d. nedėl. ir panedelis. — Philadelphia, Pa.

7 d. utarnink. — Baltimore, Md.

8 iki 11 (įroknojan) Shenandoah, Pa. ir aplinkė.

12 d. nedėl., — Scranton, Pa., nuo 2 val. po pietų; Pitts-

burgh, Pa., 7½ val. vakare.

13 d. paned. — Plymouth, Pa.

14 d. utarn. — Wamamie, Pa.

15 d. sereda. — Edwardsville, Pa., ir Wilkes Barre, Pa. svečiai kalbės pamainiu.

16 d. ketvergus. — Forest City, Pa.

17 d. pėtnyčia. — Elizabeth ir

Bayonne, N. J.

18 d. subata. — Brooklyn

“Vytenio” draugijos vakaras: “Korneilij Varpai”.

19 d. nedėl., — prakalbos

New York nuo 2 val. po pietų; vakare Sim. Daukanto Dr-jos vakariėnė.

20 d. paned., — Newark, N. J.

22 d. sereda, — Passaic ir Paterson, N. J.

23 d. ketvergus, — Maspeth

ir C. Brooklyn, N. Y.

25 d. subata, — Išleistuvių vakariėnė Brooklyn, N. Y.

26 d. nedėl., — prakalbos Brooklyn'e, Williamsburge.

Išleistuvių vakariėnė yra rengiama “Knapp Mansion” salėje, 554 Bedford ave. (kampas Bedford ir Ross).

“ZINYČIA” LIKVIDUOTA.

Kolonizacijos draugija “Zinyčia”, Wisconsin valstijoje su-

verta 1905 metuose, užbaigė savo gyvavimą rugsėjo 16 d. 1913.

išmokėjus akcijonieriams įmokėtas pinigų už akcijas ir dividendus. Žemė, kurią turėjo, tapo visa išparduota nariams. Uždarius buvo nepraskaičius, bet, dėl stokos pritarimo iš pusės visuomenės, akcijonieriai nusprendė draugiją panaikinti. Pasilik dar 6 akcijonieriai, kurių antrašų valdyba nežinojo ir dėl tos priežasties negalėjo išmokėti jiems pinigų už akcijas ir dividendus. Atsisaukus, jiems viskas bus iki centui išmokėta. Draugijos valdyba pasilik savo urduose dar 3 metus. Prezidentu yra Povilas Runkevičius, 318 E. 116 st., Kensington, Ill. Sekretorium — M. D. Cinikas, 4227 W. 22nd st., ir Nicforas Žilėvičius, 2533 S. Spaulding ave., Chicago, Ill. Pinigai su dividendu bus išmokėti tiems nariams, kurie užsirašė daugiau akcijų, savo kontraktą nepildė, arba atsiėmė savo pinigų, palikdami nemažiau, kaip \$10.00 už draugijos suvlygą. Tie pinigai dabar bus sugrąžinti su 10% dividendu. Aktuališki nariai, kurie dalyvavo visose tos draugijos darbuose, gavo 30% dividendu ir visus pinigų, įmokėtus už akcijas. Tokiu būdu, draugija pabaigė savo gyvavimą ne dėl stokos pasekmės, bet dėl stokos užsinteresavimo iš visuomenės pusės. Negalėjo įvykdyti savo platų užmąny su mažų narių skaidium, ir todėl, man išvažiuojant Lietuvon, visi nariai sutiko draugiją panaikinti.

J. J. Hertmanovičius.

Pašnekėlių Kampelis.

324. Kur yra didžiausi pasaulyje vandenpuoliai? Sulyg netai senai padarytų apskaitliavimų pasirodo, kad augščiausiu vandenpuoliu yra Yosemite Falls, Kalifornijoje. Šitasai vandenpuolis turi apie 1,500 pėdų augščio. Sekantis pagal savo augštumą vandenpuolis yra Krimbs Falls, turintis išviso 1,148 pėdas. Plačiausiu vandenpuoliu yra Zambezijos upės vandenpuolis Viktorijoje, Afrikoje, kuris yra vos 391 pėdų augščio, bet už tai platumo turi 3,200 pėdų. Niagras vandenpuolis, pragarės visame pasaulyje, pasirodo, yra vienu, sulyginant, mažiausių vandenpuolių, nes turi vos 177 pėdų augščio ir 1,968 pėdų platumo.

325. Kuomet atsirado pinigai? Senovėje pinigų, toje žodžio prasmėje, kaip mes pinigą suprantame, žmonės neavartojo. Kaip žinoma, paprastai mainydavo vieną daiktą ant kito. Išskiriant nepaprastumą, toksai mainymas ir tuom buvo negeras, kad reikdavo rasti toksai pardavėjas, kuris ir pats reikalauja tų prekių, kurias tu turi. Reikėjo rasti koksai nors daiktas, už kurį kiekvienas duotų reikalingas prekes. Pradėta vartoti metalai. Už daiktą mokėdavo paskirti didumo metalo gabalą. Vėliaus iš metalo pradėta lieti tam tikri pinigai. Kiek galima sužinoti, pirmininiai sidabriniai pinigai pradėta vartoti Grekijoje. 869 m. prieš Kristaus užgimimą tenai Argos karalius Phidonas pradėjo lieti sidabrinus pinigus. Romos gi valstijoje pirmas sidabrinis pinigas atmušta 269 m. prieš Kr. gim. Sakoma, kad Rytuose (Azijoje) sidabriniai ir auksiniai pinigai buvę vartojami daug anksčiau. Tačiau, tikrųjų žinių apie tai nėra. Pirmas auksinis pinigas, padarytas Europoje, buvo atmuštas Vencijoje 1346 metuose. Pirmutinis pinigas Britanijoje pasirodė 25 m. prieš Kr. gim. Pirmas auksinis pinigas, toje pačioje Britanijoje atmuštas, pasirodė 1101 m. Iki to laiko buvo vartojami kitokių formų pinigai. Tai buvo sidabriniai pinigai. Auksinis pinigas tenai pasirodė — 1087 m. Pastebėtina, kad variniai pinigai Anglijoje pradėta vartoti vos 1620 metuose. Galutinai sutvarkytą pinigų dirbimas: Britanijoje 1662 metuose, Suvenytose Valstijose 1793 m.

326. Kur yra didžiausios bažnyčios? Didžiausia bažnyčia pasaulyje yra Sv. Petro katedra Ryme. Ji gali išvisio sutalpinti savyje 54,000 žm. Reikšia į vieną sv. Petro katedrą galėtų sutilpti beveik visi Chicago lietuviai, imant į tą krūvą ne tik katalikus, bet ir visus Chicago lietuvius kitatikius ir be dievius. Sekanti pagal savo didumą bažnyčia yra taipogi Italijoje: yra tai Milano arba Medijolano katedra Milane, kuri sutalpinti savyje gali 37,000 žmonių. Kitais žodžiais šioje katedroje galėtų sutilpti visi Brooklyn, priemiesčių ir apie linkių lietuviai.

Sekanti savo didumu bažnyčia yra Sv. Povylo bažnyčia Ryme. Joje gali sutilpti 32,000 žmonių. Drauge su Sv. Petro katedra šioji bažnyčia išvisio sutalpina 86,000 žmonių.

Ketvrtą vietą užima Sv. Povylo katedra Londone, kurią mišione praeito num. pašnekėlėse. Ji gali sutalpinti 25,000 žm.

327. Kiek angliškų mylių gali padaryti į valandą: greičiausias orlaivis (aeroplanas), greitasai traukinis ir naujesieji garlaiviai? (Gegevičiaus kl.). Orlaivis dalyvavo visose tos draugijos darbuose, gavo 30% dividendu ir visus pinigų, įmokėtus už akcijas. Tokiu būdu, draugija pabaigė savo gyvavimą ne dėl stokos pasekmės, bet dėl stokos užsinteresavimo iš visuomenės pusės. Negalėjo įvykdyti savo platų užmąny su mažų narių skaidium, ir todėl, man išvažiuojant Lietuvon, visi nariai sutiko draugiją panaikinti.

J. J. Hertmanovičius.

ji greitumo rekordai — tai jų pasiekti. Lakunas M. Prevost birželio 17 d. pasiekė greitumo 111½ angliškų mylių į valandą. Praeitame rugsėjo mėnesyje Francuzijos mieste Rheims buvo orlaivių lenktynės. To mėnesio 27 d. lakunas Emile Vedrius pasiekė greitumo 118 mylių į valandą, perviršdamas tokiu būdu Prevosto rekordą 6½ myliomis. Už dviejų dienų Predenpuolis Viktorijoje, Afrikoje, ku-risai yra vos 391 pėdų augščio, bet už tai platumo turi 3,200 pėdų. Niagras vandenpuolis, pragarės visame pasaulyje, pasirodo, yra vienu, sulyginant, mažiausių vandenpuolių, nes turi vos 177 pėdų augščio ir 1,968 pėdų platumo.

325. Kuomet atsirado pinigai? Senovėje pinigų, toje žodžio prasmėje, kaip mes pinigą suprantame, žmonės neavartojo. Kaip žinoma, paprastai mainydavo vieną daiktą ant kito. Išskiriant nepaprastumą, toksai mainymas ir tuom buvo negeras, kad reikdavo rasti toksai pardavėjas, kuris ir pats reikalauja tų prekių, kurias tu turi. Reikėjo rasti koksai nors daiktas, už kurį kiekvienas duotų reikalingas prekes. Pradėta vartoti metalai. Už daiktą mokėdavo paskirti didumo metalo gabalą. Vėliaus iš metalo pradėta lieti tam tikri pinigai. Kiek galima sužinoti, pirmininiai sidabriniai pinigai pradėta vartoti Grekijoje. 869 m. prieš Kristaus užgimimą tenai Argos karalius Phidonas pradėjo lieti sidabrinus pinigus. Romos gi valstijoje pirmas sidabrinis pinigas atmušta 269 m. prieš Kr. gim. Sakoma, kad Rytuose (Azijoje) sidabriniai ir auksiniai pinigai buvę vartojami daug anksčiau. Tačiau, tikrųjų žinių apie tai nėra. Pirmas auksinis pinigas, padarytas Europoje, buvo atmuštas Vencijoje 1346 metuose. Pirmutinis pinigas Britanijoje pasirodė 25 m. prieš Kr. gim. Pirmas auksinis pinigas, toje pačioje Britanijoje atmuštas, pasirodė 1101 m. Iki to laiko buvo vartojami kitokių formų pinigai. Tai buvo sidabriniai pinigai. Auksinis pinigas tenai pasirodė — 1087 m. Pastebėtina, kad variniai pinigai Anglijoje pradėta vartoti vos 1620 metuose. Galutinai sutvarkytą pinigų dirbimas: Britanijoje 1662 metuose, Suvenytose Valstijose 1793 m.

326. Kur yra didžiausios bažnyčios? Didžiausia bažnyčia pasaulyje yra Sv. Petro katedra Ryme. Ji gali išvisio sutalpinti savyje 54,000 žm. Reikšia į vieną sv. Petro katedrą galėtų sutilpti beveik visi Chicago lietuviai, imant į tą krūvą ne tik katalikus, bet ir visus Chicago lietuvius kitatikius ir be dievius. Sekanti pagal savo didumą bažnyčia yra taipogi Italijoje: yra tai Milano arba Medijolano katedra Milane, kuri sutalpinti savyje gali 37,000 žmonių. Kitais žodžiais šioje katedroje galėtų sutilpti visi Brooklyn, priemiesčių ir apie linkių lietuviai.

Sekanti savo didumu bažnyčia yra Sv. Povylo bažnyčia Ryme. Joje gali sutilpti 32,000 žmonių. Drauge su Sv. Petro katedra šioji bažnyčia išvisio sutalpina 86,000 žmonių.

Ketvrtą vietą užima Sv. Povylo katedra Londone, kurią mišione praeito num. pašnekėlėse. Ji gali sutalpinti 25,000 žm.

327. Kiek angliškų mylių gali padaryti į valandą: greičiausias orlaivis (aeroplanas), greitasai traukinis ir naujesieji garlaiviai? (Gegevičiaus kl.). Orlaivis dalyvavo visose tos draugijos darbuose, gavo 30% dividendu ir visus pinigų, įmokėtus už akcijas. Tokiu būdu, draugija pabaigė savo gyvavimą ne dėl stokos pasekmės, bet dėl stokos užsinteresavimo iš visuomenės pusės. Negalėjo įvykdyti savo platų užmąny su mažų narių skaidium, ir todėl, man išvažiuojant Lietuvon, visi nariai sutiko draugiją panaikinti.

328. Ką bendro turi tarp savęs dvyniai? 329. Kokios tautos yra pagaminę kokius augmenų (vegeterionius) valgius? 330. Kuomet padaryta pirmas degtukas? 331. Kokias algas gauna įvairių šalių valdytojai? (Atsakymai bus kitam numerį.)

Maloni “Lietuvos” Redakcijai! Meldžiu man paaiškinti sekančius klausimus:

1) Ar druska yra pranykstantis mineralas? Pavyzdin: jeigu paimtumėme pusę svaro druskos, įdėtumėme ją į vandenį ir paskui tą vandenį sausai išvyrtytumėn, ar sumažėtų druskos svarumas?

2) Koks paukštis užvis greičiausiai skrenda?

3) Kur Lietuvos paukščiai praleidžia žiemą? Kurie iš jų toliausiai išskrenda ir į kokią vietą?

Su pagarba J. J. Morkunas.

Atsakymas.

1) Jokia medžiaga (tame skaitliu ir druska) nenyksta, nes ji yra amžina. “Medžiaga gali tik tai perkeisti savo formą, arba, kaip paprastai sakoma, pavirsti iš vieno daikto į kitą. Pavyzdin: degimas nesunaikina medžiagos medžiaga, tikta paverčia ją į dūmus ir pelenus. Tokiu būdu, jeigu mes surinktumė visus nuo medžio sudegimo gautus dūmus ir pelenus ir juos pasvertume, tai pamatytume, kad surinktoje medžiagoje yra daugiau svaro, negu pirmą patsai medis turėjo. Taip yra todėl, kad medžio dalis, vadinama angliaganiu, susivienijo su oro dalim, vadinama rūgštimi, surinktos degimo medžiagos svaras perviršis, suliginant su pirmąja, medžio svara, būtų lygus svarumui to rugštinio, kuris susivienijo su sudegusio medžio medžiaga. Tai, jokia medžiaga nenyksta. Tas pats yra su druska ir kitais mineralais. Bet, rasi, vandeniu garuojant, druskos dalis drąge su juom išnyksta. Taip galėtų būti, jeigu mineralai galėtų garuoti. Tačiau to nėra. Reikšia, jeigu mes įpiltume į vandenį pusę svaro druskos, tai, išgaravus vandeniu, pamatytume, kad druskos svara niekiek nesuismazino, bet dar kartais galėjo ir padidėti. Druskos svara padidėjo, jeigu mes paėmėme nedistiliuotą vandenį, — tai yra tokį vandenį, iš kurio neišvalyta įvairios priemaišos, susidedančios savo daugumoje iš įvairių druskų, — nes, išgaravus įpiltam vandeniu, prie-

maišos, su juom išpildytos, lieka inde drauge su druska ir tuom padidina tos druskos svarumą. Jeigu gi vartota distiliuotas vanduo, tuomet, aišku, druskos svarumas išliktų tas pats, kaip prieš bandymą.

2) Greičiausiai skrenda jurių paukštis albatrosas; antruoju paukščiu pagal lėkimo greitumą skaitosi kregždė.

3) Lietuvos paukščiai praleidžia žiemą Egipte, šiaur-rytinėje Afrikos dalyje ir kituose šiltesniuose kraštuose. Ne kiekvieną metų atlekusieji į tenai paukščiai praleidžia vienoje ir toje pačioje vietoje. Vieną kartą nukelia toliaus, kitą kartą — arčiau. Toliaus į pietus nukelia Lietuvos giriniai paukščiai, nes šiaurinėje, prie mūsų artimesnėje, Egipto dalyje nebėra jiems reikalingų girių.

Red. Apie tai savu laikui buvo rašyta “Pašnekėlių Kampelyj” plačiau.

DR. BASANAČIUS ATHOLYJ.

Ir mes, athol'iečiai, turėjome laimę užgirsti kalbą mūsų tautos veikėjo, Dr. Jono Basanačiaus. Gerbiamas svietys atvyko pas mus 29 rugsėjo vakare, ir 8 valandose turėjo prakalbą lietuviai “Aušros Vartų” draugijos svietinėje.

Žmonių prisirinko vidutiniškai; atėjo visi tie, kuriems rūpi mūsų brangios tėvynės atgijimas-pakeičimas, kurie skaito savo priederme remti mūsų tautos kiekvieną dorensį apsišiekimą. Dauguma athol'iečių dar neatbūdė tautiskame susipratime, bet su laiku, atsiradus mūsų kampelyj sumaniems vedėjams, galima tikėtis pakils dvasia ir mūsų tautiečiai.

Jau ir dabar mūsų athol'iečiai su kiekviena diena kila, — ypač po prakalbą brangaus svetelio jaučiasi stipresniais, guvesniais. Ir ištikrųjų, jeigu mūsų Amerikos lietuviai turėtų prągę tautikau užgirsti prakalbą panašaus turinio, tūms ir panašiai pritaikintas prie mūsų žmonių išsilavinimo, tai, be abejonės, mes greitai lauk išmoktumėme daug daugiau, negu beklausdami prakalbą mūsų neva “prietelių”.

Socialistų laikraščio korespondentai skelbia: Dr. Basanačius neisikalbus. (Iškalbą ne visi vienodai mat suprantą; kiti mano, kad iškalbą vadinasi didis “rikšmas”. Red.). Męs to nematome. Gerb. Dr. Basanačius gerai kalba. Kiekvienas žodis jo kalbos turi didelę prasmę. Neledžia Dr. Basanačius savo žodžių, kaip šuvių, nerėkauja, nevartoja “riebių kasnelių”, kaip paprastai daryti Amerikos kalbotojai, bet širdingai, patraukiančiai kalba, išlieja kalboje savo jausmus, savo patyrimus. Klausant jo kalbos matai, kad brangus mūsų tautos veikėjas, kalba ne vien kad tikrai kalbėti, jo kalboj išsileja jo siekiai, jo idealai, kurie turėtų būti visos lietuviškos visuomenės idealais. Žmogus, kuris savo dvasią gyvenimui pasventė labai brangios tėvynės, kurios, sunys ne syki net kolonijoms ir šmeizimais užverčia jam taką (kaip va dabar mūsų atskirai sutauja Amerikos lietuvių socialistų daro); žmogus-darbininkas, kurio darbai atnešė milžinišką naudą mūsų tėvynei; lietuviškos pionierius, — nes vienas iš pirmųjų pradėjo žadinti lietuvių tautą iš miego; kankinys, kuris, persekiojamas rusų valdžios, turėjo net 20 m. ilgėtis mielos patogės,—visa tai, tarsi veidrodyje, atsispindi jo kalboj ir išvaizdoj. Savo kalboje pas mus gerbiamas Dr. Basanačius palietė daug svarbių mūsų tautos apsišiekimų. Nurodė nekurias ydas mūsų lietuvių, kaip va: ištautėjimas, atsidėjimas tėvynės; nuirėdė keliais bruožais lietuvių politikinį, socialį ir ekonominį pažinimą, pažymėjo lenkų kunigų ir dvarponių politiką Vilniaus gubernijoje, kur įvairiais, kitą syki net nedoriais, budais yra trukdamas lietuvių susipratimas.

Daug vietos savo kalboje pavadė L. M. ir D. Draugijoms, kurių atstovų (o pirmas ir įkurėju) jis yra.

Kvietė visus lietuvius, kurie neatsidėjė to brangaus lietuvių vardo, prisidėti prie pastatymo namų, kurių svarbą ir naudą supranta kiekvienas iš mūsų. Gale savo prakalbą pasilėkino manifestą ir ragino lietuvius grįžti į gimtinę šalį, kur dabar atsilvėrė plati dirva prekybos ir kitose srityse.

Užbaigė prakalbą, kuri tęsėsi daugiau kaip valandą ir pusę, vėlinio athol'iečiams geros klotes ir padėkavojo už aukas, surinktas Tautos Namams. Garsus delyų plojimas buvo atsakymu ant gerbiomojo Dr. J. Basanačiaus žodžių.

Nors žmonių, kaip minėjau buvo susirinkę nedaug (turbut 200 ypatų) visgi aukų surinkta 149 doliariai 59 centai, priskaitant prie jų kelių vaikų anksčiau surinktus 32 dol. 65c. ir stambesnes aukas nuo draugijų: “Sv. Kaz. Pil. Bl. Draugijos”, Lietuvos Sunų ir Dukterų” sv. Onos Moterų draugijos, kurios papirkė po sėksnį ir padovanojo L. M. ir D. Draugijoms. Prisidėjo dar prisidėti su aukomis “Motynų Dievo Aušros Vartų” draugija, kuri per trumpumą laiko negalėjo susėti suaukti susirinkimo.

Matome iš šito athol'iečių pasielgimo, kad jie mažai kaip paiso ant visokių agentų, priešingų mūsų garbingiems tautos veikėjams. — Dr. J. Basanačius ir M. Yči. Buvo kviečiamas ir gerbiamas M. Yčas, bet neatvyko, nes, sulyg Dr. J. Basanačiaus žodžių, jis turėjo tą dieną kiton vieton važiuoti. — Taip daug turime užkviemų, — pasakojo Doktoras, — taip širdingai, ir taip karštų, kad negalime atsisakyti ir stengiamės, kiek tik mes galime pajiegti, aplankyti visus.

Dr. J. Basanačius asmeniskai me pasikalbėjime neapsakomai mielas ir širdingas. Gavę žinią, kad atvažiuos pas mus, manėme, kaipgi dabar susikalbėsime, nes tai mokslo vyras, doktoras... Ir koks gi mūsų buvo malonus susistebėjimas, kada lydziamas p. S. Vydugirio, išrinkto nuo mūsų draugijų palydėti daktarą iš Worcester'io į Athol'y, užėjo į lietuvių krautuve: linksmas, malonus, draugiškai šnekučiuojasis, juokiasi ir viskas jame taip natūrališka, kad rodosi, jog ne mokslo vyras, ne pirmutinis lietuvių tautos vyras, bet vienas iš tovytų lietuvių draugų pas tave apsilankę.

Užklaustas, kaip jis žiuri į Amerikos lietuvių, į jųjų judėjimą, kaip vyksta jųjų darbas, kaip jie priijimami, papasakojo kelius atsitikimus iš savo kelionės niekuriosios vietosna. Iš-tikrųjų, turėjo kitą kartą atrodyti gerbiamam Svečui ne tikrie pasielgimai keisti, nes parodė, kad nekuri Amerikos lietuvių nežino net savo veikėjų vardų. Taktiką priešingų socialistiškų laikračių papeikė, — kaip per prakalbą, taip ir asmeniskai: “Mes atvažiuome ne pas atskirus žmones, arba partijas, bet pas tuos, kurie mus priima, ir keliauname, kur mus kviečia. Vaziuodami į Lietuvos nematome, kad per trumpą laiką surinksimės tik pinigų, bet dabar tikimės išsivežti iš Amerikos gerą sumą”.

Maloniai mums bešnekučiuojant su daktaru ant stoties, atėjo traukinys ir brangus svetelis, atsisveikins su athol'iečiais, grįžo į Worcester'į, kur tikėjosi su pagelba kun. J. J. Jokačio surinktas dar kiek aukų.

Velijime mielam svetelini gerio pasisekimo Amerikoje ir greito įvykdimio savo sumanymo Lietuvos sostapylyje, Vilniuje.

Tie visi, kurie drabsto purvas mūsų brangius veikėjus, patįs savo ranka rašo sau pasmerkimą mūsų tautos istorijos lapuose.

J. E. Karosas.

MIRĖ ŽEMAIČIŲ VYSKUPAS KASPARAS I. CIRTAUTAS.

Rugsėjo 4 d. sunkios operacijos, kuri išpradžių išrodė laimimai atliktą, mirė Berlyne Žemaičių vyskupas Kasparas I. Peličionas Cirtautas, turėdamas 72 metų amžiaus.

Vėlonis yra kilęs iš valstiečių žemaičių šeiminys. Gimė birželio 9 d. 1841 m. Veiviržėnų par., Raseinių pav. Pradinį mokslą jo Raseinių apskrčio mokykloje; gimnaziją pabaigė 1862 m. su sidabro medaliu ir tais paties metais įstojo ir Varnių dvasiško seminariją (seminarija 1865 m. buvo perkelta į Kauną). Ačiū savo nepaprastiesiems gabumams, rinkta \$800.00.

vėlonis, pasimokinęs seminarijoje tikai 2 metu, buvo nusistatęs Peterburgo akademijon, kurią teologijos magisterio laipsniu užbaigė 1868 metais. Pabaigęs akademiją, tapo profesorium Kauno seminarijos, kame iki 1877 metų išguldinėjo lotynų kalbą, šventraščių ir dogmatinę teologiją. Nuo 1887 metų iki 1888 m. išbuvo Peterburgo dvasiškos akademijos profesorium, išguldinėdamas paeiliu: sv. raštą, pamatinę ir specialę dogmatinę teologiją ir šventraščių teologiją. 1888 m. sugrįžo Kauno seminarijon rektoriant. 1897 m. tapo išvestas Žemaičių vyskupu sufraganu, o 1908 m., mirus Žemaičių vyskupui Mečislavui Paliiūnui, tapo išrinktas vyskupijos administratorium ir galop kovo 27 d. 1910 m. užtvirtintas tikroju Žemaičių vyskupu.

Vėlonis buvo vienu svarbiausių šiadieniniame katalikiškosios lietuvių visuomenės gyvenime asmenų, ir todėl jo mirtis buvo katalikų lietuvių sutikta su didžiausiu gailešciu. Štai ką rašo apie mirusįjį “Viltis”:

“Jam mirus, Lietuva nebeteke vieno savo sunaus, kuris, budamas taip augštai patatytas — daug jai ir padaryti dar galėjo ir, kaip tikras kunigas ir tikras lietuvis-pilietis, savo augstuoju pavyzdžiu švietė ne vien savo ganomajai vyskupijai, bet ir už jos sienų, kaip plati yra Lietuva.

Vyskupui Kasparui I-jam teko valdyti Žemaičių vyskupiją labai sunkioju metu, kuomet lenkininkų banga, taip smarkiai įsivyravusi gretimoje Vilniaus vyskupijoje, emė brauties ir ramiojom ligtol Žemaičių vyskupijon — tai pirma. Antra, vis daugiau atgijanti tautiniai mūsų liaudis ir kunigija emė reikalauti lietuvių kalbą prideramųjų jai teisių, kurios ir toje, labiausiai lietuviškoje, vyskupijoje, toli gražu buvo nepatenkinančios, daugelyje dalykų net visai užpaalim lenkų kalbos nustumtos. Reikėjo tam mokėti ir suvaidyti vis smarkiau kilant lenkininkų subrudimą ir patenkinti teisinguosius lietuvių daugumos reikalavimus, kas iš dalies buvo kaip ir lenkiškosios tradicijos laužymu. Ir Vyskupas Kasparas pasirodė čia tikrai sugebančiu Ganytoju ir Valdytoju, mokėdamas pasitraukti arčiau savęs tinkamus sau padėjėjus, jis pats tačiau visa žiūrėjo ligi savo paskutinės, kaip jį įvairiosios, mirties.

A. a. Vyskupas Kasparas buvo nesuteptos doros kunigas ir žmogus, už vis labiausia jis mylėjo teisybę, tat, kur matė reikalą, jisai rūpinosi ir lenkų mažumos reikalais. Tai gi ne lenkai negalėjo juo pasiskusti.

A. a. Vyskupas Cirtautas nors iš senosios kunigų kartos kilęs, betgi visai suprato ir užjautė tautinį lietuvių kilimą. Jisai, tapęs Žemaičių vyskupu, buvo, gali sakyti, to kilimo vedėju. Kur tik buvo tautos reikalas, jisai vienas iš pirmųjų stojo laimino, sėpė ne tik patarimu, bet ir pinigų, ir kitus savo augstuoju pavyzdžiu ragino. Jisai dalyvavo visų Kauno katalikų draugijų gyvenime, budamds jų nariu ir gyvai rūpinamasis jų dvasiniais ir materialiais reikalais. Po jo augstu sparnu ramu buvo augti ir plėtoties ir “Saulės”, ir “Blai-vybės”, ir kitoms katalikų draugijoms, kurios, kaip ir visa lietuvių katalikų visuomenė, negreitai užmirš savo Ganytoją-Vadą.

Kur reikė buvo sušelpiti varge esanti savo artimą, jisai nesiteiravo, nežiūrėjo, ar jis katalikas, ar jis šioks, ar jis toks, o tik žiūrėjo, ar reikalingas sušelpime. Sėlpeime Vysk. Kasparas nežiūrėjo tikybos ir tautos skirtumo ir sėlpė lygiai kaip katalikus, lietuvius, taip ir žydus, ir visus.

Žodžių sakant, buvo tai tikras Vyskupas Ganytojas. Tokio Vyskupo mirtis tai tikrai skaudus smugis, ne tik Žemaičių vyskupijai, bet visai lietuvių tautai ir išvisio visuomenė, kurios tarpe jis gyveno.”

EXTRA!

Sulyg vėliausiai gautų žinių, Waterbury, Conn. surinkta Lietuvių Tautos Namams išvisio du tukstančių doliarų aukų.

Philadelphiajį Svečius priimta su dideliomis iškilėmis; aukų surinkta \$800.00.

AUKOS TAUTOS NAMAMS VILNIUJE.

Per “Lietuvos” redakciją auksavo Clinton, Iowa.

Po \$100 aukavo: J. Kupris, B. Vargalis, A. Kunavičia, P. Birvidas, A. Brazauskas, V. Brazauskas, J. Brazauskas, K. Kiria, J. Maliauskas, P. Gulbina, A. Radavičia, S. Radavičia, J. Bradleika, B. Bradleika, A. Cipilinskas, P. Samoska, V. Cernauskas ir B. Vilimavičia. Viso \$18.00

Fieldbrook Camp No. 4 Humboldt, County, Cal.

Po 5 dol.: P. Krasauskas, V. S. Jovaišas, V. Grumauskas, Kaz. Daukšas, P. J. Požemecas, Franc. V. Zalpša, 2 dol. V. Batvinis. Po 1 dol. V. Gudnauškas, J. Gudnauškas. Po 25 centus: V. Stralkauskis, D. Stanislo. Viso \$35.50.

Grand Rapids, Mich.

Po \$50.00: V. Struogis ir p. Struogienė, po \$100.00: M. Lukauskaitė, Jon. Rūpelia, p. Ona Karaliūtė, 50c. — Andr. Šatas, 25c. — Juoz. Vaitiekunas. Viso \$137.50.

Pas K. Šnuolis pristatė iš Cedar Point, Ill. Aukotojų vardai: K. Šnuolis ir P. Vizbaras, po \$100; P. Armonaitis, J. Petravičia, J. Ušelis, V. Liutkevičia, M. Kazlauskas, M. Naujalis, P. Sprindys, J. Skinkys, S. Alsaukas ir Owen White, po 25c.; smulkų — 15 centų. Viso \$4.65.

Prisilutė p. A. Vailionis iš Adams, Okla.; aukoto: 96 S. L. A. kuopa iš savo ludo \$5.00; Ant. Vailionis, Kaz. Puidokas, Petr. Barzdaitis, Pijūšas Barzdaitis, Baibora Zemaitienė, po 50c.; Ign. Gvezdaukas, Sim. Kalasinskas, Ant. Zemaitis, Jonas Dabaras, po 25c.; viso — \$8.50. Viso per "Tėvynės" Red. — \$136.90. (Toliaus bus).

VIETINĖS ŽINIOS.

Chicago Lietuvos Sąjungos reikaluose. Chicago Lietuvos Draugijos jau senai suprato, jog svarbesniems tautiškiems darbams atlikti reikalingas yra sąryšys. Pavienios draugijos, nors būtų skaitlingiausios ir turtingiausios, negali paskatinti atlikti tų tautiškų darbų, kurie lyti visuomenei. Tos priežasties dėlei, pereitis metais tapo suverta Chicago Lietuvos Draugijų Sąjunga.

Entuziazmas, su kuriuo pradėtas darbas, leido tikėtis, jog ta organizacija atliks milžiniškus darbus. Vienok, tuojau po Pirmam Seimui, laikytam lapkričio 3 d. 1912 m., pasirodė atsilaimas, ir visi net ir gražiausieji žmonėms tapo užmiršti. Nėbavo kam juos vykdinti. Draugijos nustojo mokėjusios savo mokesčius, Centralinė Valdyba nelaiškai savo mėnesinių susirinkimų, ir visa organizacija mirė numirė.

Visa organizacijos masinerija yra sustatyta ir sutvarkyta, bet nėra "garo", kuris duotų jai gyvybę. Joks darbas nėra atliktas, ir nėra žmonių, kurie dar būtų atlikimu pasirupintų. Tokiose tai aplinkybės parėjo ištisi metai. Atėjo laikas suaukti II Seimą. Seimo parengimas yra Centralinės Valdybos uždavinio. Besiruošiant parengti II Seimą, aplinkybės priverčia mane apiešiti Ameriką, ir važiuoti Lietuvon. Suprasdamas svarbą, palaikymo tokios vietinės organizacijos lietuvių įsivijimo centre, rugsėjo 15 d. pasivaičiuoju atvirutės vietais atstovams, prašydamas, kad pribūtų susirinkimam. Pasitaikė tą vakarą lietus, abi kuriam mažai atstovų prabu susirinkimam, ir negalima buvo tame susirinkime padaryti jokių nutarimų ir išrinkti mano vietos naują Generališką Sekretorių. Surašytą savo rezignaciją įdaviau tada p. Kazuii Gugiui, I Seimo pirmininkui; vėliau pasirašiau kita rezignaciją ir pasiunčiau ją p. J. J. Elias, Sąjungos prezidentui, prašydamas, kad sušauktų susirinkimą ir pradėtų darbą toliau vestų. Iki šiam laikui, kiek žinau, mažai kas tapo atlikta. Galia! Ateinančiųjų subatą, spalio 11 d. 1913 metų, išvažiuoju iš Chicago. Pats pradėto darbo negaliu toliau varyti. Visus dokumentus ir popierius palieku p. Prano Butkaus, Vice-prezidento, globoje. Liudnas tai yra pavelskas mūsų nerangumo tautiškuose dalykuose! Vienok tikiuosi, jog sekanciam susirinkime visos lietuvių draugijos pakels Sąjungos klausimą ir neeis tai naudingai organizacijai dingti. Išrinks, vilnius, naują Centralinę Valdybą, kuri rūpinsis mūsų visuomenės labu ir pradės vykdyti svarbesnius užmanymus vieną po kitam, pakol vaisyti nepasirodys, ir kiekvienas supras, jog tokia vietinė organizacija yra būtina lietuviams reikalinga.

Chicago Lietuvos Draugijų Sąjunga privalo gyvuoti!

J. J. Hertmanovičius.

T. M. D. 22-ros kuopos reikaluose. Garbus draugai ir draugės: — Žinote visi gerai, kad mūsų kuopa, užstojus vasaros sezonui, nutarė nelaikyti susirinkimų iki rudensinio sezono, "tai yra per visą vasarą. Bet praslinkus vasarai, dauguma gal užmiršo, jog pirmas susirinkimas turėjo būti laikytas rugsėjo 9 d. Tačiau susirinkimas nariams, susirinkimas nebuvo laikytas. Dėlto pranešu visiems T. M. D. 22-ros kuopos nariams, kad

susirinkimas atkartojinai bus laikytas spalio 14 d. "Aušros" svetainėje, 3149 So. Halsted gatvė. Geistina, kad visi nariai atsilankytų į šį susirinkimą ir išnaurotų vartytą pradėtą darbą. Pradėtas darbas — tai lavinimosi mokykla. Taipgi yra ir daug kitų svarbių dalykų, kurie turėtų būti apsvaistyti šiame susirinkime. Su pagarba Valdyba.

— Praeitame nedėdienyje apsilėjo Chicago westside'iams žinomą I. S. Vitkus, kurio asmenyje westside'čiai neteko uolius darbininko. Išvažiavusis, gyvenamas West Side, visuomet noriai darbuosi tarpe vietinių lietuvių draugijų. Daug truso dėjo prie menkai gyvuojančios S. L. A. 129 kuopos. Budamas organizatorių, prirašė prie tos kuopos apie 10 narių. Ypačiai rūpinosi West Side Lietuvos Viešųjų Knygynu. Budamas pirmąsį dešimtą Viešųjų Knygyną, stengėsi palaikyti vienybę tarpe veikiančiųjų narių. Minėtas knygynas dabar puikiai gyvuoja. Taipgi ir jo žmona, V. Morozaitė-Vitkienė, nemaža atsilygė jo jaunimo tarpe, kaip darbuotoji ir maloni viešame veikime sandraugė. Išvažiavo abu apsigyventi į Milwaukee, Wis. Linkintina gero pasisekimo bei padarbinimo ir tarpe tenyškųjų lietuvių.

Eskulapas.

"Birutės" vakaras. Nedėlioje, spalio 5 d. Sv. Jurgio svetainėje, "Birutės" draugija statė scenoje trivieksmę komediją "Prieš vėją nepasipui". Suvaizdinta neblogiausio, tik kasžin kam tai trečią veiksmą perskėlė pusiau? Todėl neisėjo taip, kaip turėjo išeiti. Artistai savo roles vaidino gerai, bet atsitikus nelaimei, sumazėjo kiek ir įspūdis. Jeigu nebūtų pertrūkęs trečiasis aktas, vaidinimas būtų buvęs visai geras. Galima buvo pastebėti kiek ir režisierystės trukumo.

Po vaidinimo, "Birutės" choras, p. A. Pocius vedamas, padainavo kelias daineles. Programas užbaigta mūsų hymnu. Pasibaigus programai, buvo šokiai.

P-nulis Z.

Ivairios. Lietuvių Liuteronų Evangelikų parapija nupirko du lotu žemės prie Emerald ir 35-os gatvės, ant Bridgeporto, kur žadama statyti bažnyčia. — "Lietuvos Žinyčios" draugija paauskavo Tautos Namams Vilniuje \$12.00 per p. J. Hertmanovičių. — p. J. Hertmanovičius, vedėjas Real Estate departamento A. Olševskio firmoje, šiomis dienomis išvažiuoja Lietuvon, kur žada užsiimti dvarų parceliavimu. Jo vietą užėmė p. Pranas Butkus. — "Pereitos nedėlios nakčiai (prieš panedėli) nežinomi bomeiliai išmūšė langą p. S. Balsio kriaučių įstaigoj, po num. 3227 So. Halsted st. ir išvogė prekių už apie \$50.00.

"Dramos" vakaras. Spalio 5 d. Dramos Draugija parėngė gražų nedidelį programą vakarą Mel-dazio svetainėje. Pirmiausiai p. P. Sarpalius grožioi pagriežė smuiku keletą "salo", kas publikai labai patiko. Toliaus, p. Kl. Jurgelios išpildė Puškinio monologą "Sykštusis Raitelis". Atliko labai gyvai. Galima dar pridurti, kad neviensas scenos mylėtojas galėjo iš monologio atlikimo pasimokyti vaidinti. Dar buvo vaidinta vieno veiksmo komedija "Kurčias Zentas".

Vakaras užsibaigė šokiais. Publikos susirinko vos keletas dešimčių. Eskulapas.

NAUJI RAŠTAI.

Kaip žmogus Mansto. Parašė James Allen. Vertė St. Biežis. Spauda ir turtas J. Ilgaudo. Chicago. Puslapių 51. Kaina 15c.

Kruvina Censtakavo Istorija ir Damazo Maccho byla. Parašė kunigas M. Saunoris. L. Jakavičiaus laida. Ryga. 1913 m. Puslapių 72.

Consilium Facultatis. Vieno veiksmo komedija. Parašė J. Alexander hr. Fredro. Vertė A. Matutis. Spauda ir lėšos "Lie-

tuvos". Chicago. 1913 m. Puslapių 47.

Lietuvių Tautos Memorijalas, įduotas Tautų Kongresui Londono liepos 26 d. 1911 m. Antrojo dalis. Parašė J. Gabrys. Vertimas iš francų kalbos. "Draugo" spauda. Chicago. 1913 m. Puslapių 17. Kaina nepažymėta.

Simanas Daukantas, ir gyvenimas, darbai ir vargai. Parašė Aug. Janulaitis. Spauda Martyno Kuktos. Vilnius. 1913 m. Puslapių 46. Kaina 60 kap.

Šakės. Mėnesinis juokų bei satyros laikraštis. NN. 1 ir 2. Išcina Chicagoje.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

p. K. J. Vutautas. Jau buvome minėję apie tai, kad atsitikimas su šoku turėjo būti koks nors nepaprastas atsitikimas. Mēs nežinome, kodėl prie jo valdžia prisikabino: gal todėl, kad jis žydas ir dar prie to turintis. Bet mēs žinome, kad jau ne vienas pasigijo tėvynai ir prie jo ne skaitoma.

p. S. Jag, Minneap, Minn. Buvome besirėkę Jūsų pasiūlysimą prieš tilpusiu num. 39-me korespondenciją palatpinti. Dabar gavome vėl žinių iš Šaltinių, kuriems mes neturime pamato netikėti, kuriose Jūsų įrašus pasilgimai nurodyti labai blogoje spalvoje. Sprendžiant iš Jūsų rašto, mēs manome, kad iš Jūsų yra gabus vyrukas, kuris galetų savo gabumus geriamas emaudoti, negu kad jis iki šiol juos naudotų. Jūsų "atsiškai" "mō" todėl netalpiname patol, patol mums nepristatysite geresnių apie save paludilimų. O tas lengva padaryti. Lai mums prisiunčia paludilimų, mes šypatos, kurias Jūs, sulys korespondento lietuvių, buk nusiklausėte, arba pristatysite mums paludilimus apie save nuo ypātu, kurioms Redakcija galėtų užsitikti.

p. Baltukas. Talpiname kitą korespondenciją, kuri ankščiau buvo mēs gavę. Už pranešimą labai jums ačiū.

p. J. Bučinskis. Tilps į sekanti num., į šitą pervačiai buvo atsiųsta.

p. Lietuvių. Vietos stokos dėl, sutrumpinome.

Visiems, kurių raštai netilpo. Šluot laikui esame taip užsiremi įvairiais raštais, kad visų į kiekvieną numerį atsilpaityti, ir prie geriausių norų, negalime, dedame pirmiaus svarbiausias ir bėgančias žinias. Labai esame dėkingi mūsų bendradarbiams ir korespondentams už jų raštus ir užuojautą ir stengsimės iš eilės atpalpinti visus raštus.

Komitetas.

Kviečia.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

JAUNŲ LIETUVIŲ AMERIKOJŲ TAUTIŠKAS KLUBAS. Surengia gražų Didelį Vėdrą, ned., spalio 12 d. 1913 m. Prieš 12.00 val. po piet. Įžangą 25c.

Jaunų Lietuvos Amerikojų Tautiškas Klubas turi savo migtą, po tik duotį progą Chicagoje įpūsdinti pasilinkimint, bet, kartų su tuom, ir pasimokinti, ką nors naujo ir nau-dingo išgirsti. Todėl ir šis vakaras rengiamas su įvairių ir plačių pro-gamų taip, kad iš to būtų ir nauja ir pasilinkimint. Dūs prakabos būni kalbėtojų apie svarbesnius mūsų šiedienio gyvenimo reikalus.

Būs taipgi dramatiški ir komiški sceniški perstatymai iš darbininkų ir turtolių gyvenimo ir iš dabartinio laiko atsitikimų.

Klubas choras palinksimas publi-ką gražiomis ir naujomis dainomis, kurį dar iki šiolai, niekas negirdėjęs. Tai gi visi, kas tik gyvas, drožkit ant šito didelio vakaro. Komitetas mediat visus laisvus pasilinkimus ir šokių. Nepamirškite ir nesivilinkiti! Taipgi, iki pasimatymo!

J. L. A. T. Kliubas.

PIRMU KARTU ŠIMET "KANKLIŲ" DRAUGIJA.

ios komedija "MUSŲ GERASIS", nedėlioje, (Oct.) 12 d. 1913 m., Sv. Jurgio par. svet., prie 22-tro Place, ir Auburn ave. Pradžią 7:30 val. v. Po lošimų bus linkimas balsius. Tikiet kainos: 25c, 35c ir 50c.

Sekantis "Kanklių" Drjos vakaras atsisbus Ned., Spalio (Oct.) 19 d. 1913 m. Mel-dazio svetainėje, 2244 W. 25 Pl.

LIETUVIŲ SCENOS MYLĖTOJŲ RATESIS.

etato scenoje "Orleano Mergelė", Jo-hanna D'Arc, F. Von Shillerio penkių veiksmų tragediją, ned., spalio 12 d. J. Stančiūso svet., 205-207 E. 11th st., Kensington, Ill. Pradžią 6 val. vak. Įžangą 25c ir augščiau. Po perstaty-mui šokiai.

Orleano Mergelė yra tai puikliausis ir didžiausias lietuvių lietuvių kalboj; parasytas garsaus vokiečių rašytojo, Friederich von Schillerio, lietuvių kalbon veristas dr. V. Ku-dirkos. Lošime dalyvauja suvirš 40 žmonių. Scena įrengta naujai ir specialiai tam vakarui. Kiekvienas lietuvis ir lietuviškas privalo atsilan-kyti į šį vakarą ir pamatyti garšią Orleano Mergelę (Johanna D'Arc), drąsiai kovojančią už Francuziją.

KAREIVIŲ VAKARAS, parengtas Dr-stės "Leib-Gvardijos D. L. K. Algirdo", atsisbus nedėlioje, spa-lio (Oct.) 12 d. 1913 m., M. Mel-dazio svet., 224-244 W. 25 Pl. Pradžią 7 val. v. Tikiet kainos: 50c, 35c ir 25c.

Kuoširdingiausiai yra kviečiami vi-si atsilankyti į šitą: pulkų vakarą, nes draugystė deda kuogeriausias pa-stangas, kad pilnai užgaudinti sve-tinias. Būs lošama dyl labai juokin-gios komedijos: "Gumėtos bėdos" ir "Nuo ausies iki ausies"; taipgi bus deklamacijų, dainų ir vokalinių Gar-saus Stepuko, kuris yra žinomas, ka-po juokų karalius.

Kviečia.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Komitetas.

Pajieškau savo brolio Antano Raz-lovskio, iš Trakių kaimo, šimkaičių vol., Raseinių pav., Kauno gub. Gy-veno apie Chicago, 5 pėdų, juodais usais vyrais, iš Lietuvos apsiėvęs. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiu atsišaukti adresu:

Juozapas Fazdovskis, 1213 Pann ave., Pittsburg, Pa.

Pajieškau savo draugo Kazimiero Skulaucko, iš Berniškių sod., Vabal-ninkų parap., Panevėžio pav., Kau-no gub. Gyveno Clevelande, Ohio, 9 metų kaip Amerikoje. Turiu svar-bų reikalą. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiu atsišaukti adresu:

Povylys Pazemliackas, 3425 U st., So. Omaha, Nebr.

Pajieškau: — partneriu doro vai-kino, kuris nori mokyti apiekyros stes. Atliekos savininkas mokimas ant daktaro. Partneris turi įvesti pu-gę pinigų, ką kainuoja aptieka; kad biznis prigulėtų pusiau. Partneris turi būti baigęs pradinę mokyklą. Atsišaukti antrašu 3308 So. Wallace st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Kazimiero Meškauskio, paeinadus iš Jodųjų sodos, Plungės parap., Telšų pav., Kauno gub.; 8 metal kaip Amerikoje; gyvena Tacoma, Wash. Taipgi pajieš-kau savo draugo Jono, Valužio, pa-einančio iš Videlikų sodos, Plungės parap.; 6 metal Amerikoje; jis dau-giausiai darbuojasi girlose. Turiu svar-bų reikalą. Jų patį, ar kas juos žino, meldžiu duoti žinias adresu:

Stėponas Meškauskas, 2120 — 137th st., Indiana Harbor, Ind.

Pajieškau Mateušo Yurksaus, pa-sina iš Kauno gub. Mindaugo įpa-turi apie 6 pėdas augšio, geltonais plaukais, biski plaukais, prisikiniai dan-tis nukirmiję, sveria apie 185—9 avar-us, plačių pečių. Yra svarbus rei-ka-las. Kas praneš jo antrašą, gaus \$100 dovany (nagardos). Atsišaukti antrašu:

Antonina Plasnis, 1252 Jefferson st., Chicago, Ill.

Reikalavimai.

Reikalauju: — agentų ir taip vyrų Chicagoje ir apieknės miesteliuose. Gera progą prasiimti biznio ir už-sidirti \$35.00 į savaitę, vakarais, parėjus iš savo dieninio darbo, o ir taip dienomis.

Darbas, kur esi. Rašyk lietuviškai. Manager.

Room 25 154 W. Randolph St. Chicago, Ill.

Reikalauju: — kriaučių prie mo-teriško darbo; geram kriaučių geras mokesis. Atsišaukti antrašu: C. K. Avgaitis, 3130 W. Harrison st., Chi-cago, Ill.

Reikalinga: — mergina, arba va-kinas prie ofiso darbo banke, — to-kie, kurie yra baigę Amerikos aug-tesnė mokyklą (High School), arba su dirbe ofiso, Amerikoje. Atsišau-ki-te laisvą, pamėdinti, kokį mo-kyklą esate baigę, kur dirbe ir koki dar-bą. Pranas Butkus, 3438 Rhodes ave., Chicago, Ill.

Reikalavimai: — parduvejų įvai-riams departamentams. Turi mo-kioti kiek angliškos kalbos. Geros at-lygos. Nuolatinis vietas. Atsišaukti antrašu: Klein Bros., 20th & Halsted sts., Chicago.

Reikalingas: — yra atsakantis barz-daskutis, kuris supranta gerai tą amatą. Tegul atsišaukia šiuom ad-re-su: Jonas Janauskas, 1951 Canal-por, ave., Chicago, Ill.

Reikalingas geras barberis, supran-tantis šiek-tiek lenkiškai bei angli-skai, galintis gerai skusti ir kirpti. Atsišaukite tuojaus ypatingai arba laisvą. B. R. Yasulis, 3604 Deodar st., Indiana Harbor, Ind.

Reikalingas: — draugas prisidėti su medidėlio pinigų summa, prie hotelio biznio. Galės būti monezderiam. Apsukriam vyrai gera progą padaryti lengvą gyvenimą. Turiu talpų par-davimui hotelį gerose vietose ir visai pigiai. Užlaikau švarius kambarius pavieniams ir vėdušiem, išrandavoju pigiau negu kitur. Iš kitur atvažiu-vusiomis patariu, kur geresnį darbą gauti. Kreipkitės šiuom antrašu: J. Shimbrel, 1123 W. Madison st., Hotel Waldo, Chicago, Ill.

Ant Pardavimo.

Parsiduoda: — salūnas labai pi-giai, biznis tur 20 metų išdirbtas, eina gerai. Stovi prie kertės stryk-tarių linijos, netoli nuo fabriky; pui-ki svetainė draugijų balliams ir susi-rinkimams. Pardavimo priežastis: savininkas turi du bžnių, kurių negali apieiti. Atsišaukti antrašu: P. K., 1500 Wentworth av., Chicago Helgtha, Ill.

Ant pardavimo: — salūnas lietu-vių apgyventoje vietoje, biznis gerai per daug metų išsidirbęs. Gera vieta darymui pinigų. Atsišaukti šiuom antrašu: 1701 Washington ave., kam-pas Paulina st., Chicago.

Parsiduoda: namas syktu su salū-nu už pusę kainos (čienlos). Namas murinis dviejų lubų, ant dviejų lotų statytas; ant viršaus graži svetainė, o apiekyje salūnas. Pool romis ir pragyvenimui gražus kambariai. Ne-toli nuo liet. Aušros Vartų bažnyčios, gražiai lietuvių apgyventoje vietoje. Parsiduoda, nes savininkas dėl ne-sveikatos, yra priverstas apiešiti šią brangią vietą. Geriausia progą liti-etuvių pasinauti! Norintieji pirkti, atsišaukite šiuom adrešu: P. K., 2301—2303 W. 22nd Place, kampas So. Oakley ave., Chicago, Ill.

Ant pardavimo: — salūnas lietu-vių apgyventoje vietoje, biznis gerai per daug metų išsidirbęs. Gera vieta darymui pinigų. Atsišaukti šiuom antrašu: 1701 Washington ave., kam-pas Paulina st., Chicago.

Parsiduoda: namas syktu su salū-nu už pusę kainos (čienlos). Namas murinis dviejų lubų, ant dviejų lotų statytas; ant viršaus graži svetainė, o apiekyje salūnas. Pool romis ir pragyvenimui gražus kambariai. Ne-toli nuo liet. Aušros Vartų bažnyčios, gražiai lietuvių apgyventoje vietoje. Parsiduoda, nes savininkas dėl ne-sveikatos, yra priverstas apiešiti šią brangią vietą. Geriausia progą liti-etuvių pasinauti! Norintieji pirkti, atsišaukite šiuom adrešu: P. K., 2301—2303 W. 22nd Place, kampas So. Oakley ave., Chicago, Ill.

Ant pardavimo: — salūnas lietu-vių apgyventoje vietoje, biznis gerai per daug metų išsidirbęs. Gera vieta darymui pinigų. Atsišaukti šiuom antrašu: 1701 Washington ave., kam-pas Paulina st., Chicago.

Parsiduoda: namas syktu su salū-nu už pusę kainos (čienlos). Namas murinis dviejų lubų, ant dviejų lotų statytas; ant viršaus graži svetainė, o apiekyje salūnas. Pool romis ir pragyvenimui gražus kambariai. Ne-toli nuo liet. Aušros Vartų bažnyčios, gražiai lietuvių apgyventoje vietoje. Parsiduoda, nes savininkas dėl ne-sveikatos, yra priverstas apiešiti šią brangią vietą. Geriausia progą liti-etuvių pasinauti! Norintieji pirkti, atsišaukite šiuom adrešu: P. K., 2301—2303 W. 22nd Place, kampas So. Oakley ave., Chicago, Ill.

Ant pardavimo: — salūnas lietu-vių apgyventoje vietoje, biznis gerai per daug metų išsidirbęs. Gera vieta darymui pinigų. Atsišaukti šiuom antrašu: 1701 Washington ave., kam-pas Paulina st., Chicago.

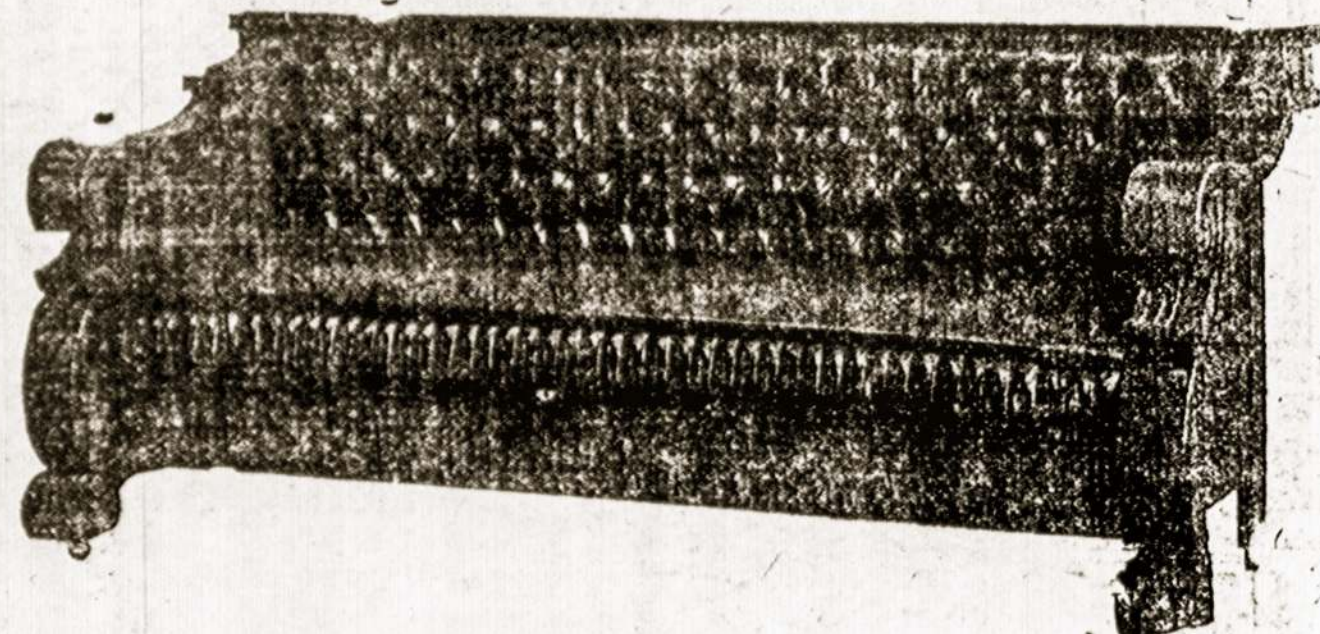
Parsiduoda: namas syktu su salū-nu už pusę kainos (čienlos). Namas murinis dviejų lubų, ant dviejų lotų statytas; ant viršaus graži svetainė, o apiekyje salūnas. Pool romis ir pragyvenimui gražus kambariai. Ne-toli nuo liet. Aušros Vartų bažnyčios, gražiai lietuvių apgyventoje vietoje. Parsiduoda, nes savininkas dėl ne-sveikatos, yra priverstas apiešiti šią brangią vietą. Geriausia progą liti-etuvių pasinauti! Norintieji pirkti, atsišaukite šiuom adrešu: P. K., 2301—2303 W. 22nd Place, kampas So. Oakley ave., Chicago, Ill.

Ant pardavimo: — salūnas lietu-vių apgyventoje vietoje, biznis gerai per daug metų išsidirbęs. Gera vieta darymui pinigų. Atsišaukti šiuom antrašu: 1701 Washington ave., kam-pas Paulina st., Chicago.

Parsiduoda: namas syktu su salū-nu už pusę kainos (čienlos). Namas murinis dviejų lubų, ant dviejų lotų

SOUTH HALSTED FURNITURE HOUSE

3224-3226 South Halsted Street, CHICAGO.

Turi didžiausia
Furničių pasi-
rinkimą ir par-
duoda pigiau
karp visi kiti.

KODĖL MĖS GALIME PIGIAU PARDUOTI?

Todėl, kad mūsų štoras talpinasi savame name, ir užtai randa mumi nieko nekašuoja. Mės per kame visus tavorus stačiai iš fabriko už gatavus pinigų ir užtai juos gauname pigiau kaip kiti. Mės turime savo automobilius ir todėl pristatymas tavorų kostumeriam mumi pigiau kašuoja negu tiem, kurie arkliais veža. Todėl tai mės ir galime parduoti pigiau kaip kiti.

Dabar išparduodame Vaiku Vezimelius ir Ice Boxius už teip sumazintas kainas, kaip niekur kitur negalite gauti.

Ateikite ir apžiūrėkite mūsų tavorus, o patį persitikrinsite apie jų gerumą ir kainų pigumą.

Mės pardudame už pinigus ir ant išmokėsčių. Kas neturi visų pinigų ant sykio, mės duosime ant išmokėsčių. Mės pardudame savo tavorus netikait Chicagos mieste, bet ir į kitus miestelius juos pristatome.

MUSU ŠTORAS YRA ATIDARYTAS IR VAKARAI:

Utarinkais, Ketvergais ir Subatomis.

Kas neturite laiko dieną, galite pributi vakarais.

SOUTH HALSTED FURNITURE HOUSE

3224-3226 So. Halsted St., CHICAGO.

Drapanos ir Drapanos

Visur gali pirkti Drapanas, bet teip gražiai pasiūtų Drapanų niekur kitur nerasi, kaip pas:

The Bridgeport Clothing Co.
3246-3248 So. Halsted St., CHICAGO.

Kas pamato apsilvilkusį Siutu, pirktu pas mus, kiekvienas sako kad tai yra \$35.00 siutas, dirbtas ant orderio.

Mūsų siutai pasiduoda nuo \$10.00 ir augščiau ir jie guli ant apsilvilkusio gražiau kaip keno nors ant orderio dirbti. Kam tada mokėti kriaučiui už siutą \$35.00, kada tokį pat siutą gali pas mus pirkti už pusę to.

Atminkite, kad pirkdami pas mus gausite puikias Drapanas ir užcėdysite daug pinigų.

Ateikite ir pamatykite kaip gražiai padirbtos mūsų Drapanos, o patį persitikrinsite.

MUSU ŠTORAS YRA ATIDARYTAS IR VAKARAI:

Utarinkais, Ketvergais ir Subatomis iki 10 val.

THE BRIDGEPORT CLOTHING CO.

A. N. MASIULIS, Manager

3246-3248 So. Halsted St., CHICAGO.

Turek Savo Namuose

Geriausią Degtinę (arietką) jei nori būti sveikas ir turėti kuom pavaišinti savo mylimą svečią. Doktorai rekomenduoja už geriausią degtinę

S-O-L-O Rye

Kaipo Skanų, Tvirtų ir sveiką gėrymą Geriausiai pastiprinanti, priimna, skani ir sveikusia salava degtinė.

Gaunama visuose geresniuose Salinuose
STRAUS BROS. CO. 1518 N. Dearborn St., DEPT. L, CHICAGO, ILL.

216 W. Madison St. T. PODLASKIS ir A. CHAPOSKA, Lietuvių agentai

Išgydau į 5 dienas

As noriu išgydyti kiekvieną vyrą kenčiantį nuo Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kanceris ir Vaisių Pūslių ligų. Vaisių Pūslių ligų, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų. Vaisių Pūslių ligų, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

AR TAMSTA SERGIAR ESI SILPNAS?

Tas silpnas pasiūlinas yra atviras visiems, kurie praleido didesnę sumą pinigų ant daktarų ir gydytojų bei jokios naudos ir mano noru yra parodyti žmonims kurie buvo gydomi daktarų bei jokios naudos, kad as varčiau visą savo ligą, kuriom tikrai ant visą išgydau.

ATSAUK SAVO SVEIKATA

Ateik į mano ofisą pasitarkite su manim draugais. Kalbu visose kalbose. Tamsta gausi geriausią patarimą ir pasinaudos iš mano 16 metų patyrimo kaip specialistu vyriškų ligų. As tamsta parodysiu kaip išgydysiu tavo ligą.

DR. ZINS 183 N. CLARK ST. CHICAGO.

Valandos: nuo 8 ryto iki 8 vakaro. Nedėlioms nuo 8 ryto iki 4 po pietų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

Varicocele, Hydrocele, Stricture, Uterine Cancer, Kankeris, Kankeris ir Vaisių Pūslių ligų.

50,000 KNYGU

Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del viru. Knyga ta prastais, suprastais žodžiais pasaka kaip gal atgauti vyriškumą, išgydyti nuo užmardijama krauja arba sypli, mūšigijama sieklia, patotiti styribe, pūklus ir kitas išmietimus, e. negromulavima, patotiti styribe, pūklus, kiapeni, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas, stricture ir vyssas vyru lygas, gal buti igidomas sava namuose privatskai, slapta ir labai pygiai.

Ta dykai igauta knyga, pasakia jums kodėl jus kentat ir kaip gauti galutinai išgydyti. Knyga ta yra krautuvis žinios, krautuvis žinoti kožnas veda arba neveda vyras. Ta knyga yra parakita par Doktorą, katras atsydave ilgo laika tyrimu tu, specialiaški lygu. Temykite jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokant už pociu, ing užpedita konverta. Nesius nekoku pinigų, tyk parakit sava varda, ir adresa ant žemias paduotu kuponu, katru siusk mums sendena.

DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., L. 802 22 Fifth Avenue, Chicago.

Godotinas Tamista: Pagal Tamistos prielaidas, as norėjau jog Tamista prielaidomis man vysai dykai vėsa juos knyga del viru.

Vardas: Stelias:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

Adresas:

GERA PROGA!

Gramatika angliskoskalbos mokytisbe mokytojo (apdaryta) \$1.00
Vaiku Draugas arba kaip mokytoškaltiti ir rašyti be mokytojo.....15c
Naujas Budas mokyti rašyti be mokytojo.....10c
Aritmetika mokinimui rašyti su paveikslais (apdaryta).....35c
Viso \$1.60

Kas atsisiųskit šita apgarsinimą iš "Lietuvos" ir \$1.00 per money order, tai gaus visas 4 knygas 60c pigiau.

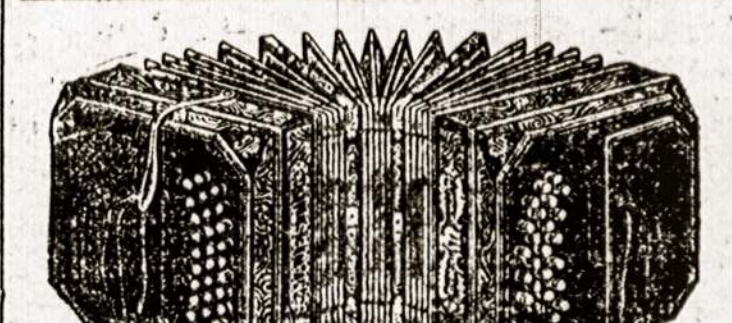
P. Mikolainis
Box 62 New York City

Dr. G. M. Glaser

Siunči apreiškiu pagodoti visomeniai, jog esu seniausias gydytojas an' Bridgeporto, praktikuojant per 22 metus, perkėliau savo ofisą ir gyvenimą į savo ločą namą po numeriu 3149 S. Morgan St. Kertė 32-ros gatvės. Telefonas Yards 687.

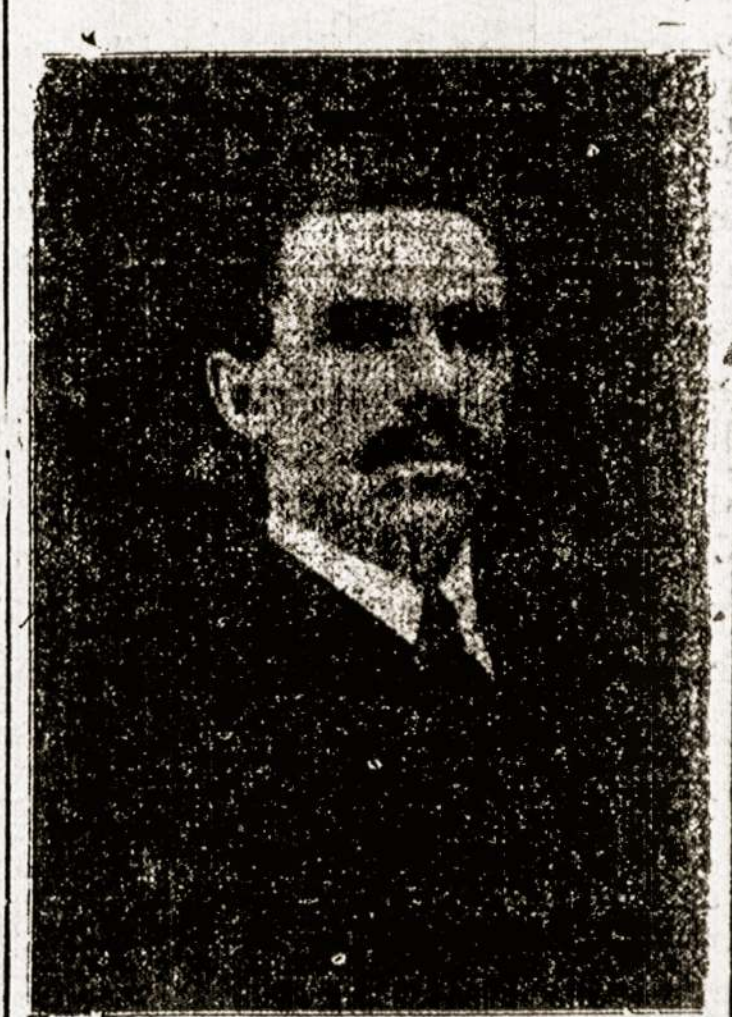
Mano ofisas aprūpinats naujausiais budais gydymo. Visus ligonius stengiuosi užgandinti kaip ir lig siol. Pasitiekdamas, jog gerbiama publika ir toliau mano rems, esu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir nakty. Esu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų ir užsienio ligose. Darau visokią operaciją. Liekuos! su pagarba

Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros gatvės.

GERIAUSIAS KONCERTINKAS ir Armonikas gausi pas mane, taigi viskius muzikinstrumentus ir lietuvišką knygą. Rašyk man Katalogo reikalaujant, kuriu pasiūsiu visiem dykai. Adresas: M. J. Damijonaitis, 812-814 W. 33rd St., Chicago, Ill.

Lietuviškas Graborius.

Užsimu laidojimu numrustų ir už laukau automobilų, parsamdu ant veselių, kriukstų ir pagrabu už pigesnę prekę, kaip visi kiti. Prilau nu į visas miesto dalis labai greitai, — dieną ir nakty.

J. A. PETROSIS
3218 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Telephone Drover 2186.

D-re Maria Dowiat-Sass

Moterų ir vaikų ligų specialistė

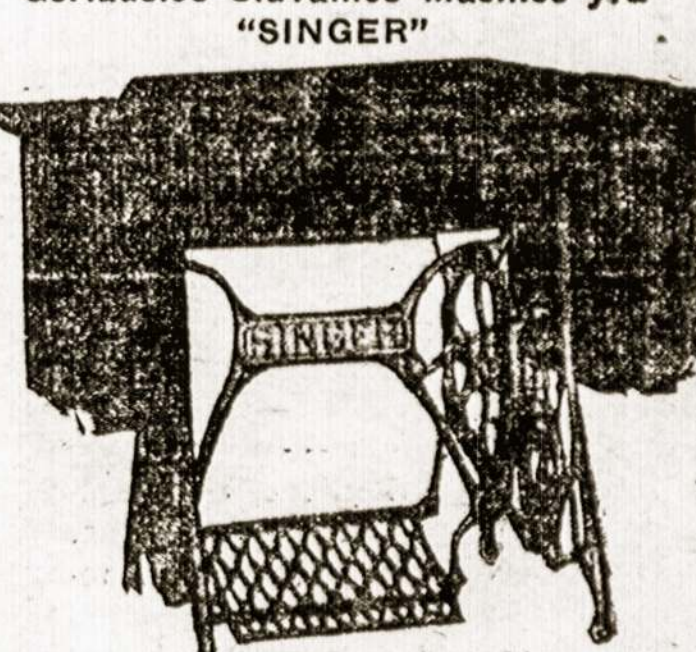
Ofisas
1725 West 18th Street
Tarp Paulina ir Wood gat.
Phone Canal 1208
Valandos:
nuo 9:30 iki 12:00 val ryto
nuo 7:00 iki 8:00 val. vak.
Nedėlioms
nuo 9:30 iki 12:00 val. ryto

Rezidencija
5208 W. Harrison Street
Tel. Austin 737
Valandos:
tikrai iki 9:00 kiekvieną rytą

Ar matel kada-nors laikraščių

"DRAUGA"
"DRAUGAS" yra 8-nių puslapių didžiausio formato, vedamas geriausių redaktorių. Rasi jame geriausių rašinių rašy ir visokių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir iš viso pasaulio. "DRAUGAS" gildina svarbiausius gyviusius lietuvių reikalus.
"DRAUGAS" atsislo metas \$2, pėsal m. \$1
Užsienio metas \$3, pėsal m. \$1.50
Rašydami laiškus adresuokite
DRAUGAS PUB. CO.
2634 W. 67th St. Chicago, Ill.

Geriausie Eluovams Mašinos yra

Mės jas pardudame ir išmokiname siuti. Turime atspaulę Lietuviško kalboje knygas, pagal kurias galima greitai ir gražiai išmokyti siuti visokių stuvlinių. Mės pardudame mašinas nebrangiai, pradėdant nuo \$3.00 iki \$59.00 garantuojam kiekvieną mašiną ant 16 metų. Taipgi sutalsome senas mašinas. Mums nedaro skirtumo, kur mašina reiki; pristatyti, nors Rusiją. Mūsų štoras randasi po siuomi edreuz.

ANTANAS VISBARAS,
3239 S. Halsted st., Chicago, Ill.
Telephone Yards 4528

Išgydysiu Jus in 5 d.